

**T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI**

**KANUN EĞİTİMİNDE KULLANILAN METOT
KİTAPLARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ**

HAKAN ELKAYA

**DANIŞMAN
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ DENİZ AYDAR**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORDU 2019

ÖĞRENCİ BEYAN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak savunduğum “Kanun Eğitiminde Kullanılan Metot Kitaplarının Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı çalışmanın, bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmadan yazıldığını, Kanun Eğitiminde Kullanılan Metot Kitaplarının Karşılaştırmalı İncelenmesinde yararlandığım kaynakların “Kaynakça” bölümünde gösterilenlerden farklı olmadığını, belirtilen kaynaklara atıf yaparak yararlandığımı belirtir ve bunu onurumla onaylarım.

halkay.

05./08./2019

Hakan ELKAYA

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Hakan ELKAYA'nın hazırladığı "KANUN EĞİTİMİNDE KULLANILAN METOT KİTAPLARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ" başlıklı tez 25/07/2019 tarihinde aşağıda imzaları olan jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı-Soyadı	Üniversite	İmza
Başkan :	Prof. Sabri YENER	Ordu Üniversitesi	
Jüri Üyeleri :	Prof. Dr. Vasıf HASANOĞLU	Giresun Üniversitesi	
	Dr. Öğr. Üyesi Deniz Aydar	Ordu Üniversitesi	

ONAY

05.08/2019

Dr. Öğr. Üyesi Seçkin EVCİM

Enstitü Müdürü V.

ÖNSÖZ

Geleneksel Türk Müziği'nde en önemli sazlarından biri olan, Farabi'den bu yana çeşitli isimlerle anılarak günümüze kadar gelen kanun sazı Türk kültüründe ve Türk Müziği'nde kendine özgü bir yer elde etmiştir.

Kanun sazının eğitimi, güzel sanatlar fakültelerinde, konservatuarlarda, eğitim fakültelerinde, müzik ve sahne sanatları fakültelerinde, güzel sanatlar liselerinde vb. resmî veya özel eğitim kurumlarında verilmektedir. Geleneksel Türk Müziği'nde kullanılan sazların eğitiminde belli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorlukların başında metotların azlığı gelmektedir.

“Kanun Eğitiminde Kullanılan Metot Kitaplarının Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı bu çalışmada, kanun eğitimi alan öğrencilerin kanun sazının tarihsel gelişimini, fiziki yapısını, akort sistemini, icracılarını, yapımcılarını öğrenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca genel müzik terimleri, Geleneksel Türk Müziği teorisi, İcrada kullanılan teknikler, Geleneksel Türk Müziği makamları, Geleneksel Türk Müziği Usûllerinin öğrenilmesi ile ilgili metotların ne düzeyde verildiği, eksikliklerinin neler olduğu, metot yazarken neler olması gerektiği konusunda bilgi verilmesi de amaçlanmıştır.

Yüksek lisans eğitimim boyunca yardımlarını esirgemeyen, seminer ve tez çalışmamda her türlü desteği veren saygıdeğer hocalarım Prof. Sabri YENER, Doç. Dr. İrfan KARADUMAN, Dr. Öğr. Üyesi Deniz AYDAR ile Öğr. Gör. Adem KILIÇ' a teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak bu süreçte büyük bir özveri ile her zaman yanımda olan sevgili eşim Alev ve canım oğlum Altan'a, gerekli anlayış ve desteğinden dolayı, teşekkürlerimi sunarım.

Hakan ELKAYA

Ordu, 2019

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
KISALTMALAR DİZİNİ	vi
TABLolar LİSTESİ	vii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	8
1.TEZİN KAPSAMI	8
1.1. Problem	8
1.2. Alt problem	8
1.3. Amaç	8
1.4. Önem	9
1.5. Varsayımlar	9
1.6. Sınırlılıklar	9
1.7. Tanımlar	10
1.8. İlgili Alan Araştırmaları	10
İKİNCİ BÖLÜM.....	21
2.YÖNTEM	21
2.1.Araştırmanın Modeli	21
2.2.Evren-Örneklem	21
2.3.Verilerin Toplanması.....	22
2.4.Verilerin Yorumlanması ve Değerlendirilmesi	22
2.5.Süre ve Olanaklar	22
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
3.BULGULAR VE YORUMLAR.....	23
3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR	23
3.1.1. Kanun Çalgısında Metot Yazarlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	23
3.1.2. Kanun Metotlarında Çalgının Tarihsel Gelişimine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	24
3.1.3. Kanun Metotlarında Çalgının Fiziksel Yapısına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	27
3.1.4. Kanun Metotlarında Çalgıda Kullanılan Yardımcı Araç-Gereçlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	34

3.1.5.Kanun Metotlarında Çalgının Akort Konusuna Yönelik Bulgu ve Yorumlar	38
3.1.6. Kanun Metotlarında İşitsel ve Görsel Desteğin İncelenmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	39
3.1.7. Kanun Metotlarında Çalgı Yapımcılarının İncelenmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	41
3.1.8.Kanun Metotlarında Kanun Çalgı İcracılarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	42
3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR	43
3.2.1.Kanun Metotlarında Müzik Teorisi Konularına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	43
3.2.2. Kanun Metotlarında Geleneksel Türk Müziği Teorisine Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	52
3.2.3. Kanun Metotlarında Uluslararası Ses Sistemi ve Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	58
3.2.4. Kanun Metotlarında İcraya Yönelik Bulgular ve Yorumlar	60
3.2.5. Kanun Metotlarında Makam Çeşitliliğine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	69
3.2.6. Kanun Metotlarında Repertuara Yönelik Bulgular ve Yorumlar	87
3.2.7. Kanun Metotlarında Yer Alan Usûl Sayılarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	90
SONUÇ VE ÖNERİLER	101
SONUÇLAR	101
Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	101
İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	103
ÖNERİLER.....	107
KAYNAKÇA.....	109
ÖZGEÇMİŞ	114

ÖZET

KANUN EĞİTİMİNDE KULLANILAN METOT KİTAPLARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

Hakan ELKAYA

Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Müzik Anasanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Deniz AYDAR

Temmuz 2019, vii + 114 Sayfa

Araştırmanın amacı, Türkiye’de kullanılan kanun metotlarının detaylı olarak incelenmesi ve bu metotların birbirleriyle olan benzerlik ve farklılıkların ortaya koyulmasıdır.

Araştırma, betimsel bir çalışmadır. Literatür taraması modeli kullanılmıştır.

Araştırmada kanun metotlarında; kanun sazının tarihsel gelişim süreci ve fiziki yapısına yönelik bilgiler, kullanılan makam, usûl, kanun tekniğine yönelik etüt, eser örneklemeleri incelenmiştir. Bunun yanı sıra icrada üst düzey performans sergileyen kanun icracıları ve çalgı yapımcıları hakkında da bilgiler verilmiştir.

Kanun öğretiminde kullanılan araç ve gereçlerin tanıtımı yapılarak akort sistemine yönelik bilgilendirmeye de yer verilmiştir. İncelenen metotlarda işitsel ve görsel öğelerin fazla kullanılmadığı, belli başlı makamlarla sınırlandırıldığı, arpej tekniğine yönelik çalışmalara fazlaca yer verilmediği, repertuar açısından da sınırlı örneklerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kanun, Kanun Metodu, Tarihsel Gelişim Süreci.

ABSTRACT

COMPARATIVE ANALYSIS OF METHOD BOOKS USED IN QANUN EDUCATION

Hakan ELKAYA

Ordu University, Graduate School Of Social Sciences

Music Department, Master's Thesis

Supervisor: Dr. Deniz AYDAR

July 2019, vii + 114 Pages

The aim of this study is to examine the qanun methods in detail in Turkey and present the similarities and differences of these methods.

The study is a descriptive research. Literature review model was used.

The historical development process and information about physical structure of the qanun, the mode that was used, the method (tempo), study, work of art samples about qanun technique were investigated in this study. Besides, information was given about the qanun performers who overperform and musical instrument manufacturers.

Information about chord system was also included by introducing materials which are used in qanun education. It was inferred that in examined studies audio visual aids weren't much used, they are restricted by main modes and don't consist many studies about rolled chord technique, there are limited samples in terms of reportary as well.

Key Words: Qanun, qanun method, historical development process.

KISALTMALAR DİZİNİ

A. L. T.	: Ahmet Lütü Taşçı
G. K.	: Gülcan Karadağı
G.- T. A.	: Gültekin -Tahir Aydoğıdu
H. K.	: Halil Karaduman
İ. Ş.	: İsmail Şençalar
O. K.	: Oğuz Karakaya
Ö. H.	: Özdemir Hafizoğılu
P. S.	: Pınar Somakçı
T. T.	: Turhan Tezelli
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
Ü. M.	: Ümit Mutlu
vb.	: ve benzeri
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmada İncelenen Kanun Metotlarının Kriter Tablosu	23
Tablo 2. Araştırmada İncelenen Kanun Metot Yazar İsimleri	24
Tablo 3. Kanun algısının Tarihsel Gelişimine Yönelik Konuların İncelenmesinin Kriterleri	24
Tablo 4. Kanun Metotlarında algının Fiziksel Yapısına Yönelik Konuların İncelenmesinin Kriterleri	27
Tablo 5. Kanun Metotlarında İcra İçin Yardımcı Araç-Gereç Üzerine Olan Konuların İncelenmesinin Kriterleri	34
Tablo 6. Kanun Metotlarında Kanun Akort Konusunun İncelenmesinin Kriterleri	38
Tablo 7. Kanun Metotlarında İşitsel ve Görsel Desteğin İncelenmesinin Kriterleri	39
Tablo 8. Kanun Metotlarında algı Yapımcılarının İncelenmesinin Kriterleri	41
Tablo 9. Kanun Metotlarında Kanun algısı İcracılarının İsimlerinin İncelenmesinin Kriterleri	42
Tablo 10. Kanun Metotlarında Müzik Teorisi Konularının İncelenmesinin Kriterleri.....	43
Tablo 11. Kanunun Geleneksel Türk Müziği Teorisi Yönünden İncelenmesinin Kriterleri.....	52
Tablo 12. Kanun Metotlarında Uluslararası Ses Sistemi ve Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemine Göre Teller Üzerindeki İsimlerinin İncelenmesinin Kriterleri.....	58
Tablo 13. Kanun Metotlarının İcra Yönünden İncelenmesinin Kriterleri.....	60
Tablo 14. Kanun Metotlarında Makam eşitliliğinin İncelenmesinin Kriterleri ..	69
Tablo 15. Kanun Metotlarında Repertuar İncelenmesinin Kriterleri	87
Tablo 16. Kanun Metotlarında Yer Alan Usül Sayılarının İncelenmesinin Kriterleri.....	90

GİRİŞ

Kanun sazı, dünya coğrafyası üzerinde çok geniş bir kullanım alanına sahip olmakla birlikte, tarihsel süreç içerisinde birçok millet ve medeniyet tarafından kullanılmış olup, değişik şekil ve isimlerle geniş bir dünya coğrafyasında kullanılmaktadır. Günümüzde Türk Müziği'nin en önemli ve temel çalgılarından birisidir.

“Kanun; mızraplı, çok telli ve yatık bir çalgıdır. Etimolojik olarak Yunancada bulunan ve kanun, kaide, kural anlamına gelen kanon kelimesinden geldiği organologlar tarafından ileri sürülmektedir. Kanon terimi, qinin kökünden gelmekte olup, q-n ya da k-n ortak kökü üzerine kurulmuştur” (Stanley'den aktaran Somakçı, 2001, s. 7).

“Kanun sazının Farabi tarafından icat edildiği düşünülmesine karşın, bazı kaynaklarda ise Farabi'nin yalnızca çalgı üzerinde bazı değişiklikleri yaptığı ifade edilmektedir” (Aydoğdu, 2014, s. 24).

Kanun sazını kimin icat ettiği konusunda kesin bir bilginin olmadığı görülmekte olup, bazı araştırmacılar kanun sazının icadının bir efsane olduğunu düşünmektedir.

“Ali Şah isimli birinin kanunu icat ettiği Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde yazsa da kanun hakkında bilgi verilmediği görülmektedir” (Taşcı, 1978, s. 1).

“Kanun çalgısının buluşu ile ilgili Abdulkadir Meragi, Eflatun'u belirtse de bu konu hakkında fazla bilgi vermeyi tercih etmediği görülmektedir” (Mutlu, 1998, s. 11).

Ak'a göre (2014, s. 54), Farabi'nin kanunu icat ettiği söylendiği ileri sürülmekte ancak bunu doğrulayacak bir belgenin olmadığı dile getirilmektedir.

“Antik çağda Mısır ve Sümerliler tarafından kanun çalgısının kullanıldığına ve Arap rivayetine göre de kanun çalgısını İbn-i Hallegan'ın icat ettiği söylene de Hallegan; kendi eserinde Kanun'un, Farabi tarafından bulunduğunu ifade etmiştir” (Aydoğdu, 2014, s. 24).

Arapların kanun çalgısı gibi farklı müzik sazlarından başka, bazı milletlerden aldıkları çalgıyı ve çalgıya ait bilgileri de kullanılmış olduğu belirtilmektedir. Yukarıda konusu geçen kanun çalgısını ilk düzenleyen kişinin

Farabi olduğunu belirtmekte olup, bu çalgının aynı şekilde bulunduğu belirtilmektedir (Munzur, 1995, s. 2).

“Albert Lavingnac Encyclopedi de la Musique et Dictionnariedu Conservatoire (Konservatuar Lügati ve Müzik Ansiklopedisi) kitabında kanun çalgısının Arap çalgısı olduğunu ileri sürmektedir” (Karadağı, 2015, s. 10).

Eski yazarlar tarafından Farabi'nin Arap asıllı olduğu zannedilmekte olup, bundan hareketle kanun çalgısı hakkında eski bilgilerden yola çıkılarak, Evliya Çelebi, Abdulkadir Meragi, İbn-i Hallegan ve Corci Zeydan'ın kaynaklarındaki bilgilerde de, kanunun Ali Şah, Eflatun ve daha çok Farabi'nin icadı olduğu ileri sürülmektedir.

Kanun sazının, geçmişteki medeniyetlerde de etkin olarak kullanıldığı ve bugünkü şeklini ortaçağ sonrasında aldığı düşünülmektedir.

“Kanun, menşei bakımından antik devre, eski Mısırlılara ve Sümerlere kadar gitmektedir. Çeng ile kanunun aynı menşeyden geldikleri şüphesizdir. Bugünkü şeklini orta çağdan sonra almıştır” (Öztuna, 1990, s. 424).

Kanun sazının Avrupa'da farklı isimlerle anıldığı görülmektedir.

“Kanun on ikinci yüzyıla doğru Avrupa'ya da girerek İspanya'da cano, Fransa'da canon, Almanya'da kanon, İtalya'da cannale adı ile anılmıştır” (Hafizoğlu, 2009, s.7).

Yaklaşık 14. yüzyılın ortalarında yaşayan Meragalı Abdulkadir'in, çalgıları, en doğru biçimde anlatan kişi olduğu düşünülmekte olup; çalgıları bilimsel olarak sınıflandırdığı; yapımını, şeklini ve teknik özelliklerini açıkladığı görülmektedir. Abdulkadir Meragi “Cami'ül Elhan” adlı eserinde kanunun tarifini şöyle yapmaktadır:

“Kanunun teknesi ve göğsü üçgendir, sapı yoktur. Telleri genellikle pirinçtir ve üçer üçer akort edilir, yani her üç tel aynı sese çekilir. Bir oktava sekiz mülayim ses gelecek şekilde düzenlenir” (Kostak, 2001, s. 27).

15. y.y. musikicilerinden Ahmed Oğlu Şükrullah, musiki aletlerimiz cins, tür ve yapım özellikleri üzerine yazdığı ünlü kitabında, sazlarımızı “kamil” (yani eksiksiz, kusursuz) ve “eksik” sazlar olmak üzere iki grupta toplamıştır.Şükrullah'a göre yaylı İklığ, nefesli Mizmar, yaylı Rebap, mızraplı Mugni, Ud ve Pişe (o da nefesli) ise “kamil” sazlardır. Çeng, Kanun ve Yatağan veya Nüzhe de -komalı

aralıklarımızın hepsini çıkarabilecek mandal tertibatına henüz sahip olmadıkları için “eksik” sazlar olarak tanımlamıştır (Tanrıkorur’dan aktaran Can, 2004, s. 5).

Eksik çalgılar olduğunu bildirdiği kanun sazının o zamanki şekil ve ölçüleri ile tel tertibatı bakımından günümüz kanununa benzediği anlaşılıyor.

18. yüzyılda kanun sazının unutulduğu düşünülmekte olup; Rauf Yekta kanun sazının durumu hakkında şu yorumda bulunmuştur:

“Daha evvel de gördüğümüz gibi, kanun, Türklerin eski çalgıları arasında yer alıyordu; bununla beraber bir zaman geldi ki (18. yüzyıl boyu) kanun, Türklerce tamamen unutulmuştur. Türk Musikisi’nin en parlak devri olan III.Selim’in saltanatı sırasında bu çalgıyı icra edene rastlanmıyor” demiştir (Yekta’dan Aktaran Karadağlı, 2015, s. 11).

“II. Mahmut (1818-1839) zamanında bu çalgı Şam’dan gelen Kanuni Ömer Efendi sayesinde tekrar gözde olmuştur” (Mutlu, 1998, s.12).

Aydoğdu kanun sazının 18. yüzyılda tamamen unutulduğuna dair söylenen sözün tartışma yaratacağı konusu için kanun metodunda, alıntılarla şöyle söylemektedir:

Fatmer’in (Henry George Farmer, Turkish Musical Instruments in the fifteenth Century) haklı olarak itiraz ettiği gibi, kanunun 18. yüzyılda unutulduğu veya ihmale uğradığı görüşü hayli tartışma götürür. Çünkü G.Scotti’nin (1707-1786) yıllarında yaptığı, 1723’te de Bonanni’nin bir kopyasını yayımladığı kanun çalan Türk kızı resmi ile (1781-1786) yıllarında İstanbul’da bulunan Toderini’nin oda musikisi çalgıları arasında kanunu da sayması Rauf Yekta’nın görüşlerini çürütmektedir. der (Aydoğdu, 2014, s.25).

Rauf Yekta’nın (1871-1935) Türk Musikisi adlı kitabında, Kanun’u anlatan bir bölümde şöyle denilmektedir:

Evvelce bu çalgıyı icra edenlerin ses perdesini az çok yükseltmek istedikleri telin üzerine bir parmak darbesinden başka vuracakları bir çare yoktu, hem de az muvaffak olunan bu ameliyenin güçlüğüne çare bulmak üzere, bundan otuz sene evvel (kitabın yazılış tarihi 1913) her telin altına iki veya üç madeni parça (mandal) konulması düşünüldü; böylece kolayca kaldırılıp indirilen bu mandallarla istenilen perdenin tizliği veya pesliği elde edilmektedir (Hafizoğlu, 2009, s.8).

Mahmut Ragıp Gazmihâl de mandal tertibatı hakkında şöyle demektedir: *“Asrın başlarında yarım perdeler için mandal sistemi yine İstanbul’da tatbik edilmiştir”* (Aydoğdu, 2014, s. 25).

Rauf Yekta ve Mahmut Ragıp Gazmihâl'in kaynaklarından kanunun 18. yüzyılın sonlarına kadar mandalsız olarak kullanıldığı, 19. yüzyıldan sonra mandallı olarak günümüze kadar ulaştığı anlaşılmaktadır.

İcadından sonraki uzun tarihsel süreçte kanun, bir takım değişiklik ve eklemelerle bugünkü şeklini almıştır. Son yüzyıla kadar makamları çalmak için kanuniler, seslendirmek istedikleri makama göre akortlarını yaparak bu sazı icra ederler; küçük değişiklikleri, yani bemol ve diyezleri ise parmak uçlarıyla tellere bastırarak elde ederlerdi. Bu sazın sınırları daralttığı, icrasını zorladığı için mandal dediğimiz dökümden yapılan metal parçacıklar kullanılmaya başladı ve enstürmanın sınırları genişletilerek icrası daha pratik hale getirildi (Azizoğlu, 2000, s. viii).

“II. Dünya savaşı sırasında İtalya’da Katküt (bağırsaktan) tel üreten fabrikaların kapatılması ile tellerin bulunamaması, pahalı oluşu nedeni ile kanun çalmasını durdurmuştur. 1950 yılından sonra Amerikalıların yaptıkları dupont (olta misinası) dayanıklı, ucuz ve bağırsağa yakın bir kalitede ses çıkarmaya başladığı için kullanılmaya başlanmıştır” (Beşiroğlu’ndan aktaran Can, 2004, s. 6).

Kanun çalgısı mandal tertibatının bulunuşuna kadar, icra bakımından Kanuni Hacı Arif Bey (1862-1911) devrin virtüözlerindendi. Günümüzde ise her üçlü tel için 3 ile 15 mandal kullanılmaktadır.

“O zamanlar kanunda mandal olmadığı için mandalsız çalardı. Daha sonraları mandallı kanunlar çıktığı halde, bu türü hiç kullanmaz, hatta nefret ederdi. Hacı Arif Bey’in kanun icrasında gelmiş geçmiş sanatkârlar arasında önemli bir yeri vardır. Bu gün “fiskeli” icra şeklini de uygulayan odur” (Ak, 2014, s. 267).

Kanun sazında ilk gerçek virtüözümüz sayılması gereken Ferit Alnar (1906-1978) henüz çok genç yaşında görülmedik, alışılmadık virtüözlükteki icralarıyla büyük beğeni toplamış ve daha yirmi yaşına gelmeden usta bir kanun sanatçısı olarak sivrilmiştir. Ayrıca 1950’li yıllarda da ilk Kanun Konçertosu’nu bestelemiştir. Daha sonraki kanun icracıları arasında Nazım Bey, Ama Ali, Vecihe Daryal ve Ahmet Yatman’ı sayabiliriz (Aydoğdu, 2014, s. 25).

Günümüz kanun virtüözlerinden Erol Deran, Gültekin Aydoğdu, Ruhi Ayangil, Şefika Şehvar Beşiroğlu, Tahir Aydoğdu, Bekir Reha Sağbaş, İlhan Özer, Taner Sayacıoğlu, Halil Karaduman, Ahmet Meter, Göksel Baktagir, Deniz Göktaş, Ahmet Baran gelmektedirler.

Kanun 18.yüzyılın sonlarına kadar mandalsız, 19 yüzyıldan itibaren ise, Türklerin mandal icadıyla birlikte mandallı olarak icra edilmeye başlanmıştır. (Munzur, 1995, s. 28). Kanunda mandal tertibatının yapılmasıyla birlikte, icranın kolaylığı sayesinde, kanun icracılarının kısa sürede artması sağlanmıştır. Kanun öğretimi, 20. yüzyıldan sonra özellikle üniversitelerde yer bulmaya başlayınca, akademik anlamda da hızla hem öğrencilerin hem de geleceğe yönelik kanun eğitimcilerinin yetişmesini sağlamıştır.

Türk Müziği'nin yaygın olarak kullanılan çalgılarından birisi olan kanunun eğitimi İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı'nın açılışına kadar çeşitli özel eğitim kurumlarında, Belediye Konservatuarları, Musiki Cemiyetlerinde ve kişilerin özel ilgileriyle sürdürülmüştür. Bu dönemden itibaren kanun eğitimi, çeşitli üniversitelerin müzik bölümlerinde resmî olarak yer almıştır. Kanun eğitiminde ağırlıklı eğitim yöntemi Türk Müziği'nin geleneksel eğitim yöntemi olan meşk sistemi olmuştur.

Türkiye'de kanun öğretiminin geniş bir uygulama alanı ve Cumhuriyet öncesi dönemlere dek uzanan bir geçmişi olmasına karşın, sağlıklı bir yapıya kavuşturulamamış ve yeterince geliştirilememiştir. Bazı dönemlerde yapılan olumlu çalışmalar, düzenlilik ve süreklilik kazanamadıklarından pek etkili olamamıştır. Kanun öğretimi ancak 20. yüzyılın ortalarında bazı konservatuar (İstanbul Teknik Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi) ve müzik eğitimi bölümlerinde (Selçuk Üniversitesi, 100.yıl Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi) uygulama alanı bulabilmiştir. Üniversitelere kanun öğretiminin geç girmesinden dolayı, kanun çalgısı modern müzik eğitiminde bazı uyum sorunları yaşamaktadır (Somakcı, 2000, s. 1).

Türk müziğinde, tarih boyu çalgı öğrenmenin yaygın yolu usta-çırak ilişkisine dayalı meşk yöntemiyle eğitimi verilen kanun sazının, metodik bir eğitim sistemine ihtiyaç duyulmasına neden olunmuştur. Yazılan metotların tarihçesi ve yapısal özelliklerinin incelenmesi kanun sazını çalmadan önce öğrencide ne çağrışım yaptığı konusu önem kazanmıştır.

Uluslararası müzikte çalgı eğitimine yönelik metotlar yazılmıştır. Metotlar, öğrencilerin çalgısında ilerlemesine katkı sağlaması amacıyla basitten zora doğru sistematik bir düzende yazılmaktadır.

“Metot kelimesi amaca erişmek için izlenen yol anlamına gelmektedir. Metot çeşitli bilim dallarında kullanılan yol olarak da açıklanabilir. Herhangi bir bilim dalında herhangi bir alan üzerinde gerçekleştirilen çalışmalar, söz konusu

bilim dalı için gerekli olan metotların bilinmesini gerektirmektedir” (Öztuna, 2000, s. 258).

Türk Müziği’nde kanun sazının metot ihtiyacının özellikle son 100 yıl içinde daha çok önemsendiği konusunda Karaduman şu yorumu yapmaktadır:

Musikimizde, sözsüz müziğin gelişmesi son 60-70 yıl içerisinde olmuştur. Daha önceleri sazlar, genellikle söz musikisine yardımcı olmak için kullanılmıştır. Onun içindir ki herhangi bir saz için çok metot yazılmamıştır. Fakat günümüzde icracıların zenginleşmesinden doğan ihtiyaçlar, artık her saz için çok sayıda metot yazılmasını zorunlu kılmıştır (Karaduman, 2012, s.9).

Türk Müziği’nde kanun eğitimi ile ilgili bir metodun olması gereksiniminden bahseden Dr. Ümit MUTLU metot ihtiyacını şu cümlelerle anlatmaktadır:

1960’lı yıllarda kitapsız bir konservatuarda ve metotsuz bir enstrüman öğrenimi gördük. O zaman dalında isim yapmış birçok değerli san’atçı ve öğretmenin yer aldığı tek musiki okulu İstanbul Belediye Konservatuarı idi. Faydalanılacak tek araç, derslerde tutulan notlar idi. Bu notlar ki bugünün ders kitabına temel teşkil etmiştir. Bir enstrüman öğrenimi tamamen öğretmen ve öğrenci arasındaki meşk esasına dayalı olarak gerçekleşiyordu. ...Ne yazık ki bizlerin musikî öğrenimi gördüğü yıllarda metod yazma konusuna eğilinmemiştir. Yüzyıllar boyu yapılageldiği gibi ustadan çırağa aktarma yolunu seçmişlerdir (Mutlu, 1998, s. 5).

Türkiye’deki kanun metotlarını incelediğimizde bu alanda yazılmış metot sayısının az olduğu görülmektedir. Basılmış olan kanun metotlarını incelediğimizde, belli başlı etütlerin metotlarda yer aldığı, etütlerin yetersizliği, makam öğretiminin yetersiz olduğu, akort sistemi ve akort yapımıyla ilgili bilginin azlığı, usüllerin kalıplarına fazla yer verilmediği gözlemlenmiştir. Ayrıca görsel ve işitsel materyallerin azlığı, repertuar açısından sınırlı örneklerin olduğu, kanun sazına ait yazılan eserlere çok az yer verildiği, tekniklerin anlatımına yönelik çok az bilginin ve örneklemin olduğu, kullanılan teknikleri anlatırken görsel olarak çok az gösterildiği gözlemlenmiştir.

Bu tezin amacı yapılan literatür araştırmalarının sonuçları doğrultusunda daha önceden kanun için yazılmış metotlarda öğrencinin kanun sazını öğrenmesine yönelik: sazın tarihsel gelişimini, fiziki yapısını, akort sistemini, icracılarını, yapımcılarını incelemektir. Kanun metotlarının müzik teorisine yönelik: genel müzik terimlerini, Geleneksel Türk Müziği teorisini, İcrada kullanılan teknikleri, Geleneksel Türk Müziği makamlarını, Geleneksel Türk

Müziği usûllerinin öğrenilmesini incelemektir. İnceleme sonucunda metotlarda bilginin ne düzeyde verildiği, eksikliklerinin neler olduğu, metot yazarken neler olması gerektiği konusunda sonuçlar elde edilmiş olup, yeni yazılacak olan metotlarda yazarlara yol göstermesi düşünülmektedir.

Bu çalışmada Gültekin-Tahir Aydoğdu, Ümit Mutlu, Halil Karaduman, Özdemir Hafizoğlu, İsmail Kadri Şençalar, Pınar Somakçı, Oğuz Karakaya, Ahmet Lütfü Taşçı, Gülcan Karadağlı ve Turhan Tezelli'nin hazırladıkları metotlar ayrıntılı olarak ele alınıp, incelenmiş ve karşılaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TEZİN KAPSAMI

1.1. Problem

Bu araştırmanın problemi, 20. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren “Kanun Eğitimi İçin Hazırlanmış Olan Metotların, İçerikleri Kapsamında Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?” sorusuna cevap aranması doğrultusunda ifade edilmektedir.

1.2. Alt Problem

Araştırmanın alt problemleri aşağıda sıralanmıştır.

1. Kanun çalgısına yönelik;
  - a) Metot yazarları kimlerdir?
  - b) Tarihsel gelişim yönünden nasıldır?
  - c) Fiziksel yapısı incelenmiş midir?
  - d) Yardımcı araç-gereçleri nelerdir?
  - e) Akort sistemi nasıldır?
  - f) İşitsel ve görsel yönden desteklenmiş midir?
  - g) Çalgı yapımcıları kimlerdir?
  - h) İcracıları kimlerdir?
2. Kanun metotlarının müzik teorisine yönelik;
  - a) Genel müzik terimleri yönünden incelenmiş midir?
  - b) Geleneksel Türk müziği teorisi yönünden incelenmiş midir?
  - c) Uluslararası ses sistemi ve Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre teller üzerindeki isimleri nelerdir?
  - d) İcra yönünden incelenmiş midir?
  - e) Makam çeşitliliğine yönelik incelemelerde bulunulmuş mudur?
  - f) Repertuar yönünden inceleme yapılmış mıdır?
  - g) Usûl sayısı yönünden incelenmiş midir?

1.3. Amaç

Bu çalışmanın amacı, müzik eğitimi veren kurumlarda kullanılan kanun metotlarının, konu sıralaması, işlenişi, öğrenci kazanımlarına etkisi kapsamında,

aralarındaki ilişkinin ortaya konulması ve bundan sonraki süreçte yeni yazılacak metotlara neler katılabileceğinin saptanmasıdır.

1.4. Önem

Kanun, yapısı şekli ve tınısıyla tarihsel süreç içinde birçok medeniyetler tarafından kullanılmış, günümüzde Türk Müziği'nin en önemli ve temel çalgılarından birisidir. Bu çalgının eğitim ve öğretiminin çağın gerekliliğine uygun şekilde, diğer bir ifadeyle metodolojik yöntemle yapılması önemsenmektedir.

Günümüzde kanun, Klasik Türk Müziği'nin en nadide sazlarından biri olmasının yanında, icrası oldukça zor olan bir çalgıdır. Kanun eğitimi için oluşturulmuş metotların basitten karmaşığa ilkesiyle konuları ele alması ve öğrenciyi ileri icra tekniklerine taşıyabilmesi, elde edilen verilerin araştırmacılara rehber olabilmesi ve eğitime katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırma da;

- Yazılı kaynakların yeterli ve güvenilir olduğu,
- Araştırma yönteminin araştırmanın konusuna, amacına ve problemin çözümüne uygun olduğu,
- Veri toplama araçlarının yeterli ve güvenilir olduğu,
- Araştırma için incelenen metotların evreni temsil edebilecek nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu çalışma,

- Türkiye' de yayınlanmış olan kanun metotlarından literatür taraması yöntemiyle seçilen; Gültekin-Tahir Aydoğdu, Ümit Mutlu, Halil Karaduman, Özdemir Hafızoğlu, İsmail Kadri Şençalar, Pınar Somakçı, Oğuz Karakaya, Ahmet Lütfü Taşcı, Gülcan Karadağlı ve Turhan Tezelli'nin kitaplarıyla,
- Tez dönemi süresince sınırlandırılmıştır.

1.7. Tanımlar

Metot: Metot kelimesi amaca erişmek için izlenen yol anlamına gelmektedir. Metot çeşitli bilim dallarında kullanılan yol olarak da açıklanabilir. Herhangi bir bilim dalında herhangi bir alan üzerinde gerçekleştirilen çalışmalar, söz konusu bilim dalı için gerekli olan metotların bilinmesini gerektirmektedir (Öztuna, 2000, s. 258).

Filato: Kanunun, süsleme elemanlarıdır. Kanunun ek yerlerini birbirine bağlayarak parçaların birbirinden ayrılmasını önlemektedir. Filatolar istenirse kanunun sırt kısmına da yapılmaktadır (Somakçı, 2001, s.20).

Fiske Tekniği: Kanun sanatçılarının kullandığı bu teknikte, bir telde bir nota çalınırken notanın oluşturulduğu telde (perdede) bir veya daha fazla vuruşla yapılan çalma şeklidir. “Fiske, çarpma notası gibi görünse de, farklıdır. Fiskede sağ el, herhangi bir notaya vururken, hemen sonra genellikle sol elin başparmağı (ya da parmaklarla) aynı tele vurur. Başparmağın tele vurduğu yer, tırnak ile etin birleştiği yerdir. Tel üzerindeki vuruş yeri ise, mandalların hemen bitiş noktası olmalıdır” (Karaduman, 2012, s.79).

1.8.İlgili Alan Araştırmaları

Köksal’ın (1995), “Kanun (Tarihçesi-Yapımı-Mandal Sistemi)” isimli yüksek lisans tezinde, kanunun günümüze kadar olan gelişmesinin tarihçesi hakkında edinilen kaynaklar doğrultusunda bilgi verildiği, kanunun yapımı ile ilgili detaylı bilgiler verildiği ve mandal sistemini değişik yapımcıların yöntemleri ile anlattığı tespit edilmiştir.

Munzur’un (1995), “Tarih, Teknik ve İcra Özellikleriyle Kanun” isimli yüksek lisans tezinde, Türk Müziği çalgılarından kanun sazının tarih, teknik ve icra özellikleriyle ele alınıp, incelendiği görülmüştür. Kanun sazının bu özellikleriyle ilgili yazılı ayrıntılı çalışmaların olmamasından dolayı, kanun sazıyla ilgili hazır kaynak teşkil edildiği ve “Kanun Metodu” yazılmak istediğinde gerekli ön bilgilerin verilmesi açısından önem taşıdığı görülmektedir. Müzik bölümü öğrencileri ve kanun eğitimi öğrencileri için kanun sazının tarihî geçmişi ve melodi zenginliği ile ilgili bilgiler sunduğu ve icra sırasında nelere dikkat edileceği konusunda yol gösterdiği tespit edilmiştir.

Kahyaoğlu'nun (2000), "Kanun Sazı ve Türk Musiki 'sindeki Yeri Üzerine Bir İnceleme" isimli yüksek lisans tezinde, kanun sazının, tanımı, yapımı, yapısı ve teknik özelliği ile Türk Müziği sazları içinde en önemlilerden birisi olduğuna değinilmiştir. Sadece Klasik Türk Müziği'nde değil, özellikle Güneydoğu yöremizin folklorik müzikte de kullandığı kanun sazının ayrıca, yapımcıları, çalınış tekniği, icra özellikleri ve zaman içindeki kanun icracılarının anlatımıyla ele alınıp incelendiğine değinilmiştir.

Somakçı'nın (2000), "Mesleki Müzik Öğretimi Yapan Üniversitelerde Başlangıç Düzeyi İçin Kanun Öğretim Yöntemine İlişkin Sistematik Bir Yaklaşım" isimli doktora çalışmasında, kanunun yapısı ve tarihsel gelişimi incelenerek, üniversitelerde başlangıç düzeyinde, kanun öğretim yöntemine ilişkin sistematik bir yaklaşım oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda, çeşitli kaynaklar taranarak, çıkan veriler ışığında; kanunun tarihsel gelişimi, yapısal özellikleri, oturuş, tutuş ve çalış tekniği ile ilgili açıklamalar yapıldığı ve kanun öğretiminde nota sürelerini açıklamalı ve uygulamalı örnek eserlerle, bunların çalınışlarına ilişkin bilgilere yer verildiği belirlenmiştir.

Azizoğlu'nun (2000), "XIX. Yüzyıldan Günümüze Kanun'da Üslûp" isimli yüksek lisans tezinde, tarih içinde Türk Müziği'nde ve Dünya coğrafyasında kanun sazına benzeyen enstrümanların tanımı hakkında bilgiler verdiği, kanun sazında üslûba ve icraya yönelik teknikleri anlattığı tespit edilmiştir.

Kostak'ın (2001), "Kanunun Enstrümantasyon ve Orkestrasyon Açısından Değerlendirilmesi" isimli yüksek lisans tezinde, kanun enstrümantasyon ve orkestrasyon açısından değerlendirilirken, kanunla ilgili genel bilgilerin verildiği, benzerlik gösteren çalgıların tanımının yapıldığı, tarihçe, yapısı ve mandal sisteminin anlatımının yanı sıra; kanun icrasında, dünya müzik literatüründe kullanılan birtakım terimler ele alınmıştır. Bu doğrultuda, alana katkı sağlayan uzman görüşlerin alınarak, geleneksel ve üst düzey kanun icrasına yönelik ihtiyaç duyulan yeni tekniklerin notasyonda ifadesi ile ilgili bir takım düzenlemeler yapıldığı ve yeni öneriler ortaya konulduğu belirlenmiştir.

Somakçı'nın (2002), " Kanun Öğretiminde İlkeler ve Program" isimli makalesi ilke, hedef ve hedef davranış belirlemeye yönelik olup, kanun

öğretiminin sistematik bir şekilde ele alınmasının amaçlandığı görülmüştür. Kanun öğretiminin, sistematik bir sıra ile öğretiminin yapılmasının gerektiği, konuların düzenlenmesinde ve öğretilmesinde uyulması gereken ilkeler konusunda neler yapılması gerektiği, ardından kanun öğretim programı ile ilgili hedef ve davranışların, bilgi, duygu ve uygulama olarak üç aşamada ele alınarak belirlendiği görülmüştür.

Can'ın (2004), “Geleneksel Türk Müziği Makamlarının Kanun Sazı İle İcrasında Kullanılan Mandal Sayılarının Çinuçen Tanrıkorur'un bestelediği Seyr-i Natık İle Belirlenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, makam ve seyir tanımlarına yer verdikten sonra, Türk Müziği makamlarının kanun sazı icrasında kullanılan mandal sayılarının, standartlaştırılmasını amaçladığı görülmüştür. Çinuçen Tanrıkorur'un bestelediği ve 50 makam içeren Seyr-i Natık'ın üniversitelerde, kanun eğitimcileri ile Kültür Bakanlığı korolarında ve TRT'de görevli kanun sanatçıları tarafından bizzat icrası sağlanarak, Geleneksel Türk Müziği makamlarında kullanılan mandal sayılarının tespit edilmeye çalışıldığını ifade ettiği belirtilmiştir.

Akkuş'un (2004),“Türk Müziğinde Halil Karaduman ve Göksel Baktagir'in Müzik ve Kanun Sazındaki Eğilimleri ve Görüşleri” isimli yüksek lisans tezinde, Türkiye'de tanınmış ve bilinen iki kanun icracısı olan Halil Karaduman'ın sözlü eserler bestelediği, Göksel Baktagir'in ise daha çok sözsüz eserler bestelediği görülmüştür. Bu iki sanatçının özgeçmişlerinin, öğrencilik yıllarının, icralarının, bestecilik yönünün, albüm çalışmalarının, vermiş olduğu konserlerin ve müzik hakkındaki genel görüşleri hakkında araştırmalar yaptığı görülmüştür.

Özgür'ün (2006), “Kanun Çalgısının Üretim Aşamaları ve Yapımında Kullanılan Ahşap Malzemenin Seçimi” isimli yüksek lisans tezinde, kanunun tarihçesi, yapısı ve çeşitlerinin anlatıldığı görülmüştür. Kanun çalgısı yapımında kullanılan ahşap malzemenin, ağırlık, sertlik, rutubet derecesi ve akustik gibi fiziksel özelliklerin, kullanılan ahşapların renk, desen gibi görünüş özelliklerine, kanun yapımında kullanılan ağaçların yetişme bölgesi ve yetişme şartlarının önemine değinilmiştir. Tezde ayrıca, kanun yapımında kullanılan ahşap malzemenin fiziksel özelliğinin, kanun çalgısının üretim aşamaları ve kanun çalgısına uygulanan üst düzey işlemlerin incelendiğine değinilmiştir.

Toksoy'un (2006), "Kanun Eğitiminde Teknik Çalışma ve Süsleme Elemanlarını İçeren Etütler" isimli sanatta yeterlik tezinde, kanun eğitiminde kullanılan, kanun çalış ve süslemelerine yönelik teknikleri, geleneksel ve modern olarak iki başlık altında toplayıp, bu alandaki etüt çalışmaları konusunda eksikliklerin tespit edildiği ve bu alandaki eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Türk Müziği makam ve formlarından yararlanılarak hazırlanan etütlerin sıralanışında kolaydan zora bir konu dizini ile bağlı kalınmış; bir etütte yer alan teknik ya da süsleme, ondan sonra gelecek diğer etütlerde de kullanılacak şekilde bir sıralama yapılmış ve etütlerin birbirini takip etmesi planlanmıştır. Bu çalışma ile kanun sazının eğitiminde eksikliği bilinen teknik ve melodik etütlerin bestelenmesinin kanun eğitim müfredatına bir katkı sağlaması düşünülmüştür.

Yılmaz'ın (2008), " Kanun Sazı Mızrap Tekniğinde Sağ ve Sol El Ayrımı İle İlgili Araştırmalar, Egzersiz ve Melodik Etütler" isimli yüksek lisans tezinde, sağ ve sol el fonksiyonlarının birbirinden bağımsız hareket edebilirliği incelenmiştir. Kendi alanlarında kabul görmüş, kendi üslûplarını oturtmuş kanun icracılarının konuya ilişkin ulaşılabilirdiği taksim ve eser icralarının kayıtları konusunda bir alan araştırması yapılmıştır. Bu veriler ışığında bulguların notaya aktarılıp çözümsel değerlendirme yapıldığını, sağ ve sol el mızrap tekniğinde ayrı fonksiyonlarda çalma ile ilgili bölümlerin incelendiği ve sonucunda bir değerlendirme yapıldığı belirlenmiştir.

Aksungur'un (2010), "Kanun Sazının İcrası Öğretim Teknikleri Karşılaştırmalı Kanun Metodu Analizleri ve Kanun Eğitimi Etütleri" isimli yüksek lisans tezinde, kanun sazının tarihçe, fiziki yapısı, akort sistemi, tarihsel süreç içinde kanun icracıları ve kanun sazının öğretim tekniklerinin anlatıldığı, bazı kanun metotlarının ise karşılaştırılıp, kanun eğitimi ile ilgili etütlere yer verildiği görülmüştür. Lisans düzeyi öğrencileri taban alınarak öğretim tekniğinin oluşturulmasının hazırlık sınıfından başlayarak 4. sınıf lisans seviyesine kadar oluşturulacak bir metodolojik veri sistemi ile halen var olan konservatuarların Türk Müziği eğitimi veren bölümlerinin kanun sazı dersleri incelenerek bu yeni öğretim tekniğinin geçerliliğini sağlamaya çalışıldığı anlaşılmıştır.

Karaelma'nın (2010), "Türk Müziği'nde Kanun Eğitimi ve Kanun Metotları Üzerine Bir İnceleme" isimli makalesinde Türk Müziği'nde kanun

eğitiminin tarihsel gelişim sürecinde, usta-çırak yoluyla öğrenmeden başlayarak günümüzde metot ihtiyacının önemine değinmiştir. Ayrıca bu makalede dört farklı metot, çeşitli başlıklar altında incelenmiştir. Kanun metotları geliştirmek isteyen eğitimcilerde bulunulduğu görülmüştür.

Yılmaz ve Belenli'nin (2011), "Kanun'da Ses Tablası Kalınlığının Tını Üzerine Etkisinin Analizi" isimli makalelerinde Geleneksel Türk Müziği sazlarından olan kanunun, ses tablasının 4 farklı kalınlığa inceltildiği, bu kalınlıklar için ayrı ayrı ses kayıtları alındığı ve kanun sazında güzel tınıyı elde etmeye çalışıldığı belirlenmiştir. Kaydedilen sesler, çeşitli yönlerden incelenmiş, ses şiddet değişimi grafiklerine göre ses tablasındaki kalınlık azaldıkça, ses dağılımlarının düzensizleştiği ve bu bölgelerde ses şiddetlerinin daha zayıf kaldığının gözlemlendiği ifade edilmiştir.

Bebek'in (2011), "Kanun Sazında Belli Başlı Tekniklerin Eğitimde Geleneksel Türk Sanat Müziğindeki Şarkı Formundaki Eserlerin Aranağmelerinin Kullanılabilirliği" isimli yüksek lisans tezinde, kanun sazında çalış tekniklerinin eğitiminde, Türk Müziği şarkı formlarının aranağmelerinden nasıl yararlanılacağına tespit edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Geleneksel Türk sanat müziği, kanun sazının tanımı, tarihi gelişimi, kanun sazının akrabaları, kanun sazının yapısı, teknik özellikleri, Klasik Türk Müziği'nde şarkı formları ve kanun sazında kullanılan belli başlı çalış teknikleri üzerine incelemelerde bulunduğu tespit edilmiştir. Son olarak, örnekteki eserleri çalış tekniklerine göre sınıflandırma ve analizlerin ele alındığı tespit edilmiştir.

Kahyaoğlu'nun (2011), "Kanun Sazı Öğretiminde Klasik Türk Müziği Saz Eseri Formlarının Fonksiyonlarının İncelenmesi" isimli doktora tezinde, kanunun tanımı, tarihçesi, teknik özellikleri, üslup anlatıldıktan sonra kanun eğitiminde kullanılan kaynaklar ve metotların isimlerinin verildiği görülmüştür. Ayrıca Klasik Türk Müziği'nde kullanılan müzik formları ve çalış tekniklerinin ayrıntılı bir biçimde anlatıldığı görülürken, bulgular ve yorum bölümünde örneklerle anlatımının yapıldığı tespit edilmiştir.

Kırımlıoğlu'nun (2011), "Başlangıç Seviyesi "Kanun" İçin Etütler" isimli yüksek lisans tezinde, kanunun tarihçesi, yapısal özelliklerinin anlatıldığı, başlangıç seviyesinde kullanılacak ritim kalıpları ve duate tekniğini anlattığı ve

önemli kanun yapımcıları ile kanunun yapısı hakkında kişisel görüşmenin yapıldığı görülmüştür. Yabancı ülkelerin çalgı eğitimi ile ilgili kaynakların çok olduğunu belli bir sıra ile öğretimin olduğunu belirtildiği, bu kapsamda başlangıç seviyesi kanun için, alana katkı sağlayacak bir çalışmanın yapıldığı belirtilmiştir.

Teoman'ın (2012), "Kanun İcra Teknikleri" isimli yüksek lisans tezinde, kanunun tarihçe, fiziksel yapısı, kanun icracıları, yapımcıları, kullanılan araç-gereçler ve akordu hakkında bilgi verildiği görülmüştür. Ayrıca, tezin ismini aldığı icra konusunun örneklerle anlatımının yapıldığı ve önemli kanun icracılarının görüşlerinin alındığı görülmüştür. Bunun yanı sıra Teoman, enstrümanın yapısının geliştirilmesi ve değişen müzik kültürünün de icrada değişimi beraberinde getirdiğini ve değişen müzik kültürü içerisinde kanunun çalınış üslûplarında gözle görülür farkların olduğunu, icracıların bu enstrümanın teknik imkânlarını zorlamaya başladığını belirtmiştir.

Berkman'ın (2012), "Kanun Virtüözü, Besteci Ve Eğitimci Haçatur Avetisyan (1926 - 1996) ve Kanun Çalgısı Özelinde Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde (1920 - 1991) Müziğin Dönüşümü" isimli sanatta yeterlik eser çalışmasında, XX. Yüzyılda Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde kanun çalgısının, Sovyet kültür ve müzik politikaları bağlamında, nasıl bir değişimin öznese olduğu, kanunda ekol olarak kabul edilen, Haçatur Avetisyan'ın çalışmaları bağlamında ortaya konulduğu belirtilmiştir.

Gülaçin'in (2013), "Kanunda Ses Sistemi Sorunları Üzerine Bir Araştırma" isimli makalesinde Geleneksel Türk Müziği çalgılarından kanunun ses düzeninin Geleneksel Türk Müziği ses sistemine uygun olup olmama durumuna bağlı olarak Geleneksel Türk Müziği'ndeki sesleri ve makamların seslendirilmesindeki icrasını incelediği görülmüştür. Farklı yapımcıların kanunlarının, mandal sayıları ve mandal yerleşim aralıklarını inceleyerek, günümüzde kanunda kullanılan mandal düzeyini açıkladığı tespit edilmiştir. Gülaçin, mandal düzeneğinden elde edilebilecek aralık değerleri ile Geleneksel Türk Müziği seslerinin ve makam oluşumunda kullanılan dörtlü ve beşli dizilerin aralık değerini karşılaştırıp, çıkan farklılıkların tespitini yapıp, sonuç olarak da çeşitli önerilerde bulunmuştur.

Gökbudak'ın (2013), “Kanun Çalgısının Frekans Cevap Anahtarının Belirlenmesi” isimli makalesinde Geleneksel Türk Müziği çalgılarından Kanun'un frekans cevap anahtarı belirlenip incelenmiştir. Bir jüri tarafından Ejder Güleç'e ait olan kanun çalgısının, bu enstrümana hakim ve deneyimli akademisyenler ve öğrenciler tarafından icrası sağlanmıştır. Çalgı seslerini, ses yalıtımının yüksek olduğu bilgisayar ortamına yüksek hassasiyette bir ölçme mikrofONU ile kayıt odasında aktarılmıştır. Çalışma sonunda kanun çalgısının frekans cevap anahtarı ve formantları elde edilmiş olup, ulaşılan bu verilerin ses kayıt uygulamaları ve çalgı yapımı alanlarına katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır.

Avdan'ın (2014), “Hasan Ferit Alnar'ın Kanun Konçertosu ve Prelüd İki Dans Adlı Eserlerinin Makam ve Orkestrasyon Analizi” adlı yüksek lisans tezinde, besteci hakkında kısaca bilgi verilmiş, “makam”, “orkestrasyon”, “konçerto”, “prelude” kavramları ile ilgili kısa açıklamalar yapılmış, kanunun yapısı ve tarihçesi hakkında bilgi verilmiştir. Bestecinin Kanun Konçertosu ile prelüd ve iki dans adlı eserleri makam ve orkestrasyon açısından incelenmeye çalışılmıştır. Son olarak, çalgıların birbirleri ile kombinasyonları anlatılmış ve bu bağlantıların müzikal açıdan yorumlanmasına yer verildiği ifade edilmiştir.

Savaş'ın (2016), “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, müzik kültürü, müzik ve çalgı eğitiminin yer aldığı; ayrıca kanun sazının tarihçesi ve yapısına yer verdiği görülmüştür. Üniversitelerin Devlet Konservatuarlarındaki kanun eğitimi veren öğretim elemanları ile görüşme yapılmış, kanun eğitiminin başlangıç düzeyinde ders içerik ve yöntemin belirlenip, sonucunda kanun eğitime katkıda bulunacağı düşünülmüştür.

Khudhur' un (2017), “Kuzey Irak İle Türkiye'de ‘Kanun’ Enstrümanı İcra Üsluplarının Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma” isimli yüksek lisans tezinde, Kuzey Irak ile Türkiye'de kanun enstrümanının icra üsluplarının, teknik ve süsleme açısından karşılaştırmasını yaptığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmanın amacının; Türkiye ve Kuzey Irak'taki müzisyenlerin kanun enstrümanını çalma biçimlerinin teknik ve süsleme açısından karşılaştırılması olduğu ifade edilmiştir. Elde edilen kayıtlarda Kuzey Irak'taki müzisyenlerin belli bir metot ve üslup

çerçevesinde değil daha çok bir başka duyumu taklit ederek icra ettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Alkaç ve Kaya'nın (2017), “Yükseköğretim Kurumlarındaki Türk Müziği Çalgı Eğitimine Kanun ve Klasik Kemençe Örnekleme ile Genel Bir Bakış” isimli makalelerinde, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında verilen kanun ve klasik kemençe eğitimine genel bir bakış sunarak, Türk müziği çalgı eğitimi metot ve yöntemlerine de değinerek, bu alanlarda daha nitelikli bir eğitim nasıl olmalıdır? sorusunun cevabını bulmayı ve bu konuda öneriler sunmayı amaçladığı düşünülmüştür. Türkiye'de kanun ve klasik kemençe alanında eğitim ve öğretim yapan üniversitelerin ilgili bölümleri, araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretim elemanlarına, görüşme formu hazırlanmış elde edilen bulgular ışığında araştırmanın problemine yönelik çözüm önerileri sunulduğu görülmüştür.

Kahyaoğlu'nun (2017), “Kanun Sazı Öğretiminde Kullanılan Belli Başlı Çalış Teknikleri” isimli makalesinde, Kanun sazının öğretiminde, ileri düzey kanun icrası için gerekli olan belli başlı çalış tekniklerinin mevcut olduğu, bu çalış tekniklerinin notalarla gösterimi ile çalış şeklinin resimle gösteriminin yapılarak anlatıldığı gözlemlenmiştir. Hem alanın literatüründen, hem de alana katkısı olan sanatçı ve akademisyenlerin de bildikleri temel çalış teknikleri ile ilgili bilgiler verildiği görülmüştür.

Kahyaoğlu'nun (2017), “Kanun Sazı Eğitiminde Metod İhtiyacı ve Türkiye'deki Kanun Metodları Üzerine Bir İnceleme” isimli makalesinde, bir çalgıyı görsel olarak tanımanın ve teknik özellikleri hakkında bilgi sahibi olmanın yanında çalgının nasıl icra edildiği ve bu icranın nasıl öğretilbileceği konusunun, müzik eğitiminin en önemli sorunlarından olduğuna vurgu yapılmıştır. Günümüzde icraların artmasından dolayı, artık her saz için çok sayıda metot yazılması gerektiği ifade edildikten sonra yeni hazırlanacak metotlara özellikle Türk Müziği çalgı eğitiminde etüt, eser seçiminin teknik ve içerik yapısına çok önem verilmesi gerektiği sonucunu ortaya çıkardığı belirtilmiştir.

Can'ın (2017), “Makamların Kanun İle İcrasında Kullanılan Mandal Sayılarının Cinuçen Tanrıkörür'un Bestelediği Seyr-i Nâtik İle Belirlenmesi” isimli makalesinde, makam ve seyir tanımlarına yer verdikten sonra, Türk Müziği makamlarının kanun sazı icrasında kullanılan mandal sayılarının,

standartlaştırmasını amaçladığı görülmüştür. Çinuçen Tanrıkorur'un bestelediği ve 50 makam içeren Seyr-i Natık'ın üniversitelerde, kanun eğitimcileri ile Kültür Bakanlığı korolarında ve TRT'de görevli kanun sanatçıları tarafından bizzat icrası sağlanarak, Geleneksel Türk Müziği makamlarında kullanılan mandal sayılarının tespit edilmeye çalışıldığı ifade edilmiştir.

Devecioğlu'nun (2017), "Kanun Çalgısının Okul Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Geliştirilen Sistemik Yaklaşımlar ve Etkililik Düzeyleri" isimli yüksek lisans tezinde, kanun çalgısının ilköğretim müzik öğretimi programına uygun türkü, şarkı ve marş çalışmalarında ne derece etkili olduğunu belirlemek amacıyla hazırlandığı gözlemlenmiştir. Bu kapsamda, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Esenkent Şehit Bedri Sinan Çolak Ortaokulunda eğitim gören 20 kişilik iki sekizinci sınıf öğrenci grubu denek olarak kullanılmıştır. Denek gruplarını oluştururken, her şubeden onar öğrenci alınıp yirmi kişilik iki grup oluşturulmuştur. Birinci yirmi kişilik gruba dersler geleneksel ders işleniş yöntemiyle işlenirken, ikinci karma guruba da araştırmacının kendi hazırlamış olduğu yöntemle ders işleniş yapılmıştır. Sonuç olarak araştırmacının düzenlemiş olduğu ders işleniş yönteminin daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Somakçı'nın (2017), "Sanatçı ve Akademisyen Bağlamında Türkiye'deki Kadın Kanun İcracıları" isimli makalesinde, Türkiye'deki yetişmiş kadın kanunilerin tespitini yapmak, bunların unutulmaması, kalıcı olmasının yanı sıra bu alanda yapılan ilk çalışma olması sebebiyle, alana önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Çalışmada kadın kanunilerin, ülkemizdeki tarihçesinden kısaca bahsedilmiş, sanatçı, akademisyen, öğretmen, öğrenci, serbest meslekte olan tüm kadın kanunilerin isimlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak, kadın kanunilerden sanatçı ve öğretim elemanlarının yaşamları, ülkemizde illere göre dağılımı, eğitimleri ve genel hatlarıyla icra tarzları hakkında geçmişten günümüze (2017 yılı) kadar değerlendirmeler yapıldığına vurgu yapılmıştır.

Uludağ ve Devecioğlu'nun (2017), "Kanun Çalgısının Okul Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Geliştirilen Sistemik Yaklaşımlar Ve Etkililik Düzeyleri" isimli makalelerinde, kanun çalgısının ilköğretim müzik öğretimi programına uygun türkü, şarkı ve marş çalışmalarında ne derece etkili olduğunu belirlemek amacıyla hazırlandığı gözlemlenmiştir. Bu kapsamda, 2015-2016

Eğitim-Öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Esenkent Şehit Bedri Sinan olak Ortaokulunda eğitim gören 20 kişilik iki sekizinci sınıf ğrenci grubu denek olarak kullanılmıştır. Denek gruplarını oluştururken, her Şubeden onar ğrenci alınıp yirmi kişilik iki grup oluşturulmuştur. Birinci yirmi kişilik gruba dersler geleneksel ders işleniş yöntemiyle işlenirken, ikinci karma guruba da araştırmacının kendi hazırlamış olduğu yöntemle ders işlenişi yapılmıştır. Sonuç olarak araştırmacının düzenlemiş olduğu ders işleniş yönteminin daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Halili'nin (2017), "Oğuzhan Balcı'nın Kanun ve Senfonik Orkestra İçin Bestelediği Tek Bölümlü "İstanbul Hatırası" isimli Eserin Form ve Makamsal Açıdan İncelenmesi, İcrası" isimli sanatta yeterlik tezi çalışmasında, eseri form ve makamsal açıdan incelemesi ve eserin bestecisinin esere ilişkin değerlendirme ve diğer teknik-müzikal detayları içeren bilgileri paylaŐtıđı grlmŐtur. Tezin dört bölümden oluŐtuđu görülürken eser hakkında bilgilendirme yapılmış olduğu ve neden bu konunun seçildiğinin açıklanması, bestecinin hayatı, eserleri, düzenlemeleri ile bestecilik ve düzenlemeler hakkındaki görüşleri ile eserin form ve makamsal açıdan incelendiği grlmŐtur. 21. yüzyılda algılar için üretilen çalgı müziğine, repertuar ve performans alanında icracılara farklı bir bakış açısı kazandırmasını düŐündüđü gözlenmiştir.

Doğruöz'un (2017), "Müzik ğretmenliği Lisans Programlarında Yer Alan Bireysel algı Dersi Kapsamında "kanun" isimli makalesinde, müzik ğretmenliği lisans programında, YK'un yayınlamıŐ olduğu müzik eğitimi anabilim dalı ders içeriklerini incelediği, "Bireysel algı" ve "Bireysel algı ve ğretimi" başlıkları altında yer alan algılar arasında kanun çalgısının yer almadığı gözlemlemiŐtir. Bu çalışmada, kanunun müzik ğretmenliği programlarında kullanılabilirliği, belirgin icra özellikleri, eğitim fakültelerinde yer alma durumu incelemiŐ, bunlara ek olarak iki niversitenin ders bilgi paketlerinde açıklanan bireysel çalgı-kanun ve bireysel çalgı ve ğretimi-kanun ders içeriklerinin karŐılaŐtırması yapılarak kanun eğitiminde standardizasyon ile ilgili inceleme yapılmıştır.

Kkosmanoğlu ve Erdoğan'ın (2018), "Kanun Sazı İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezler ve Makaleler zerine Bir alıŐma: İçerik Analizi alıŐması" isimli makalesinde, kanun sazıyla ilgili YK Ulusal Tez Merkezinde indekslenen

tezlerin ve “Google Akademik” arama motorundan ulaşılan makalelerin çeşitli değişkenler açısından incelendiği görülmüştür. Bu amaçla Türkçe ve kanun alanıyla ilgili olmak üzere 24 adet tez, 11 adet makale incelenmiş olduğu görülmüştür.

Savaş’ın (2018), “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarlarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi” isimli makalesinde, müzik kültürü, müzik ve alęı eğitiminin yer aldığı; ayrıca kanun sazının tarihçesi ve yapısına yer verdiği görülmüştür. Üniversitelerin Devlet Konservatuvarlarındaki kanun eğitimi veren ğretim elemanları ile görüşme yapılmış, kanun eğitiminin başlangıç düzeyinde ders içerik ve yöntemin belirlenip, sonucunda kanun eğitimine katkıda bulunacağı düşünülmüştür.

Halili’nin (2018), “ Erol Deran’ın Kanun İle Eser İcrasının zellikleri” isimli makalesinde, Prof. Erol Deran’ın hayatı ve özellikle kanun sazı ile eser icrasındaki özellikler sunulmaya çalışılmıştır. Yazılı ve yayımlanmış kaynakların yanı sıra, özel görüşmelerden faydalanılarak Prof. Erol Deran’ın sanatı, müzisyenliği ve akademisyenliği yansıtılmak amaçlanmış olup bu doğrultuda bibliyografi ve diskografilerin yanı sıra Türk makam müziğine katkıları ve kanun icra kayıtlarının notaya alınmak sureti ile yapılan analizler ayrıntılı olarak sunulmuş olduğu görülmüştür. Ayrıca bu çalışma öğrencilikten icracılığa, icracılıktan sanatılığa, akademisyenliğe ve eğitmenliğe kadar katedilen müzikal evrim süreçleri Prof. Erol Deran’ın şahsında da rneklendirilmiş olduğu görülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntem ve modeli, evreni ve örnekleme, araştırma verilerinin toplanması, işlenmesi ve çözümlenmesinde kullanılmış olan yöntem ve tekniklere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada kanun eğitiminde kullanılan metotların, kanun sazının tarihsel gelişim süreci ve fiziki yapısına yönelik bilgileri ile kullanılan makam, usûl, kanun tekniğine yönelik etüt, eser örneklemeleri incelenmiştir. Bunun yanı sıra bu araştırma; icrada üst düzey performans sergileyen kanun icracıları ve çalgı yapımcıları hakkında da bilgilere yönelik betimsel bir araştırma olup literatür tarama yöntemi kullanılarak yapılmış olan bir çalışmadır.

“Betimsel yaklaşıma göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak ta sunulabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 239).

“Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, bir olay ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “Gözleyip” belirleyebilmektir” (Karasar, 2014, s. 77).

Bu çalışmada da halen var olmakta olan bir durum ele alınmış olup, mevcut metotların incelendiği ve metotlardaki farklılıklar ve eksiklikler gözlenerek, yeni yazılacak metotlarda nasıl bir sıra izleneceği, nelere dikkat edilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

2.2. Evren-Örneklem

Bu araştırmanın evrenini kanun için yapılmış metodolojik çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırma konusu ile ilgili evrende yer alan çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu sebeple tüm evrenin araştırmaya dâhil edilmesi mümkündür.

Araştırmanın evreni aynı zamanda örnekleme oluşturmaktadır. Araştırmada incelenen metodolojik çalışmalar Tablo 1’de sunulmuştur.

Bu araştırmanın evreni, kanun metotlarında iki alt başlıkta incelenmiş olup; birinci alt başlıkta: çalgının tarihsel gelişimi, çalgının fiziksel yapısı, çalgıda kullanılan yardımcı araç ve gereçler, akort sistemi, işitsel ve görsel yönden destekleyici materyaller, çalgı yapımcıları, icracıları ve genel müzik terimleri başlıkları bulunmaktadır. İkinci alt başlıkta ise: Geleneksel Türk Müziği teorisi, uluslararası ses sistemi ve Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre teller üzerindeki isimleri, icra, makam çeşitliliği, repertuar ve usûl sayısı bulunmaktadır. Bu araştırmanın örneklemini ise, Gültekin-Tahir Aydoğdu, Ümit Mutlu, Halil Karaduman, Özdemir Hafızoğlu, İsmail Kadri Şençalar, Pınar Somakçı, Oğuz Karakaya, Ahmet Lütfü Taşcı, Gülcan Karadağlı ve Turhan Tezelli’nin kanun metotları oluşturmaktadır. Araştırmada incelenen metodolojik çalışmalar Tablo 1’de sunulmuştur.

2.3. Verilerin Toplanması

Çalışma kapsamında ve verilerin toplanması aşamasında, kanun eğitimi alanında yazılmış metotlar içerisinde literatür taraması yapılmıştır. Araştırma kapsamında ele alınan kriterler de yine literatür taraması yoluyla elde edilmiştir. Ayrıca aşağıda yer alan kriterlere göre çalışma kapsamında yer alan 10 metot ayrıntılı olarak değerlendirilmiş ve değerlendirilen kanun metotları araştırmayla ilgili yazınsal bölümler Microsoft Word 2010 programında yapılmıştır.

2.4. Verilerin Yorumlanması ve Değerlendirilmesi

Bu çalışmada bilgiler betimsel araştırma yöntemiyle analiz edilmiş, çözümlenmiş ve değerlendirilmiştir.

2.5. Süre ve Olanaklar

Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’ nün araştırma için verdiği süreyle sınırlıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bulgular ve yorumlar bölümü, araştırmanın problemi olan “Kanun Eğitimi İçin Hazırlanmış Olan Metotların, İçerikleri Kapsamında Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?” sorusuna cevap aranması doğrultusunda oluşturulmuştur.

Bu doğrultuda incelen metotlara ait kriterler Tablo 1’de mevcuttur.

Tablo 1. Araştırmada İncelenen Kanun Metotlarının Kriter Tablosu

KRİTERLER
3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK
3.1.1. Metot Yazarları
3.1.2. Çalgının Tarihsel Gelişimi
3.1.3. Çalgının Fiziksel Yapısı
3.1.4. Çalgıda Kullanılan Yardımcı Araç ve Gereçler
3.1.5. Çalgının Akort Konusu
3.1.6. İşitsel ve Görsel Destek
3.1.7. Çalgı Yapımcıları
3.1.8. Çalgı İcracıları
3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK
3.2.1. Müzik Teorisi
3.2.2. Geleneksel Türk Müziği Teorisi
3.2.3. Uluslararası Ses Sistemi ve Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemi
3.2.4. İcra
3.2.5. Makam Çeşitliliği
3.2.6. Repertuar
3.2.7. Usûl Sayıları

3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

3.1.1. Kanun Çalgısında Metot Yazarlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bulgular ve yorumlar bölümünde kanun metotlarına yönelik incelemeler yapılmış ve aşağıdaki tabloda kanun öğretimi esnasında kullanılmakta olan 10 adet kanun metoduna ulaşılmıştır.

İncelenen metotlar, araştırmacı tarafından ilgili tüm tablolarda aynı sırayla numaralandırılarak kodlandırılmıştır. Örneğin İsmail Şençalar’a ait (İ. Ş.), Ahmet Lütü Taşçı’ya ait (A. L. T.), Ümit Mutlu’ya ait (Ü. M.), Pınar Somakçı ’ya ait (P. S.), Özdemir Hafizoğlu’na ait (Ö. H.), Oğuz Karakaya’ya ait (O. K.), Halil Karaduman’a ait (H. K.), Gültekin-Tahir Aydoğdu’ya ait (G.-T. A.), Gülcan Karadağlı ’ya ait (G. K.), ve Turhan Tezelli ’ye ait (T. T.), olarak kodlanmıştır.

Tablo 2. Araştırmada İncelenen Kanun Metot Yazar İsimleri

Sıra No	Kanun Metotları
1	İsmail Şençalar
2	Ahmet Lütfu Taşçı
3	Ümit Mutlu
4	Pınar Somakçı
5	Özdemir Hafızoğlu
6	Oğuz Karakaya
7	Halil Karaduman
8	Gültekin -Tahir Aydoğdu
9	Gülcan Karadağlı
10	Turhan Tezeli

Tablo 2'ye göre kanun metotlarının yazarlarının kimlik bilgileri tespit edilmiştir.

3.1.2. Kanun Metotlarında Çalgının Tarihsel Gelişimine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3. Kanun Çalgısının Tarihsel Gelişimine Yönelik Konularının İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Kanun çalgısının kelime anlamı	+	-	+	+	-	+	-	+	+	-
Kanun çalgısının icadı	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
Kanun çalgısının gelişimi	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
Kanun çalgısı ile ilgili rivayetler	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
Kanun çalgısına benzer olan çalgıların isimleri ve tanımı	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-
Kanun çalgısına benzer olan çalgıların resimleri	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 3'e göre **Kanun çalgısının kelime anlamına** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun algısının kelime anlamına yönelik, incelenen metotlarda A. L. T. , . H. , H. K. , T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun algısının kelime anlamına yönelik bilgi vermenin gereklilđi sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3'e göre **Kanun algısının icadına** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun algısının icadına yönelik, incelenen metotlarda H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun algısının icadına yönelik, incelenen metotlarda yeni öğrenecek kişilere faydalı olacağı düşüncesinden yola çıkılarak bilgi vermenin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3'e göre **Kanun algısının gelişimine** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun algısının gelişimine yönelik, incelenen metotlarda H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun algısının gelişimine yönelik, incelenen metotlarda çalgının gelişim sürecinin bilinmesinin önemine vurgu yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3'e göre **Kanun algısının rivayetlerine** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun algısının rivayetlerine yönelik, incelenen metotlarda H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun algısının rivayetlerine yönelik, incelenen metotlarda günümüz kanun çalgısının geçmişte neye benzediği ve nasıl bulunduğu hakkında bilgi verilmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3'e göre **Kanun çalgısına benzer olan çalgıların isimleri ve tanımına** yönelik 10 metodun 3' (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun çalgısına benzer olan çalgıların isimleri ve tanımına yönelik incelenen metotlarda İ. Ő. , A. L. T. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun çalgısına benzer olan çalgıların isimleri ve tanımına yönelik, incelenen metotlarda bu konuya yönelik yeterli bilginin verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3'e göre **Kanun algısının gelişimine** yönelik 10 metodun, 3' (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun çalgısına benzer olan çalgıların resimlerine yönelik, incelenen metotlarda İ. Ő. , A. L. T. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun çalgısına benzer olan çalgıların resimlerine yönelik, incelenen metotlarda bu tarz çalgıların resimlerine yeteri kadar yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3'e göre Kanun metotları, tarihsel gelişim yönünden incelenmiş; kanun çalgısının kelime anlamına, kanun icadının tarihsel gelişimi ve kanun çalgısıyla ilgili rivayetlerine çoğunlukla metotlarda yer verildiği görülmüştür. Kanun çalgısıyla benzer olan çalgıların metotlarda, isimlerine, tanımlarına ve resimlerine yönelik bilgilere ise metotlarda yeteri kadar yer verilmediği görülmüştür.

3.1.3. Kanun Metotlarında Çalgının Fiziksel Yapısına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4. Kanun Metotlarında Çalgının Fiziksel Yapısına Yönelik Konularının İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
1.Ses sayılarına göre	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.Kanunun İskeleti	-	-	+	+	-	+	-	+	+	-
3.Kanunun Ses Kutusu (Gövde)	-	-	+	+	-	-	-	+	+	-
3.1.Ses üst tablası (göğüs)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
3.2.Ses alt tablası (sırt)	-	-	+	+	+	-	+	-	-	-
4.Ses Kafesleri	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-
5.Yanlılık	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
6.Balkonlar	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-
7.Burguluk (Burgu Tahtası)	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-
8.Burgu	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
9.Baş Eşik	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
10.Tel Yatağı	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-
11.Mandal Tahtası	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-
12.Mandallar	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13.Filatolar	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-
14.Deri	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
15.Tel Takacağı	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-
16.Köprü/ Eşik	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
17.Tel Sürgüsü	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-
18.Tel	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
19.Frekans analizinin anlatımı	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
20.Kanunda sesi etkileyen faktörler	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
21.Kanunun frekans analizinin terimlerin açılması	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
22.Kanunun frekans analizinin tablolarla gösterimi	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 4'e göre ses sayılarına yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

Kanun çalgısının ses sayılarına yönelik incelenen metotlarda, tamamının bu konuya yönelik bilgi verdiği görülmektedir.

Kanun algısının ses sayılarına yönelik incelenen metotlarda, kaç sesli olması gerektiğinin bilinmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **kanunun iskeletine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanunun iskeletine yönelik incelenen metotlarda, İ. ř. , A. L. T. , . H. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanunun iskeletine yönelik incelenen metotlarda, kanun iskeletine metotların yarısında bilgi verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **kanunun ses kutusuna(gövde)** yönelik 10 metodun 4' (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanunun Ses Kutusuna(Gövde) yönelik incelenen metotlarda, İ. ř. , A. L. T. , . H. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermedikleri görülmektedir.

Kanunun Ses Kutusuna(Gövde) yönelik incelenen metotlarda, kanun çalgısının gövdesinin metotlarda fazla yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **ses st tablasına (göğüs)** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ses st tablasına (göğüs) yönelik incelenen metotlarda, T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ses st tablasına (göğüs) yönelik incelenen metotlarda, kanun çalgısının gövdesinin st tablasının hangi ağaçtan olması gerektiğinin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **ses alt tablasına (sırt)** yönelik 10 metodun 4' (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ses alt tablasına (sırt) yönelik incelenen metotlarda, İ. ř. , A. L. T. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ses alt tablasına (sırt) yönelik incelenen metotlarda, ses alt tablası konusunun fazla yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **ses kafeslerine** yönelik 10 metodun, 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ses kafeslerine yönelik incelenen metotlarda, O. K. , H. K. , G.- T. A. G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ses kafeslerine yönelik incelenen metotlarda, ses kafesine ilişkin metotların yarısının bilgi verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **yanlığa** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediği tespit edilmiştir.

Yanlığa yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Yanlığa yönelik incelenen metotlarda, yanlığın çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **balkonlara** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Balkonlara yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Balkonlara yönelik incelenen metotlarda, konuya ilişkin metotlarda bilgi vermenin önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 4'e göre **burguluğa (burgu tahtasına)** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Burguluğa (Burgu tahtasına) yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Burguluğa (Burgu tahtasına) yönelik incelenen metotlarda, konuya ilişkin metotların yarısının bilgi verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **burgulara** yönelik 10 metodun, 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Burgulara yönelik incelenen metotlarda, G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Burgulara yönelik incelenen metotlarda, burguların metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **baş eşiğe** yönelik 10 metodun, 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Baş eşiğe yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir .

Baş eşiğe yönelik incelenen metotlarda, baş eşik tanımının metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **tel yatağına** yönelik 10 metodun, 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tel yatağına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tel yatağına yönelik incelenen metotlarda, tel yatağı tanımının metotlarda yer almasının az önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **mandal tahtasına** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mandal tahtasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mandal tahtasına yönelik incelenen metotlarda, mandal tahtası tanımına metotlarda yer verilmesinin az önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **mandallara** yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

Mandallara yönelik incelenen metotlarda, tamamının bu konuya yönelik bilgi verdiği görülmektedir.

Mandallara yönelik incelenen metotlarda, mandal tanımının metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **filatolara** yönelik 10 metodun, 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Filatolar'a yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Filatolar'a yönelik incelenen metotlarda filatoların tanımının metotlarda yer almasının az önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **deriye** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Deriye yönelik incelenen metotlarda, H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Deriye yönelik incelenen metotlarda, kanun çalgısında kullanılan derinin ne olduğunun bilinmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **tel takacağına** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tel takacağına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tel takacağına yönelik incelenen metotlarda, konuya az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **köprü/ eşiğe** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Köprü/ eşiğe yönelik incelenen metotlarda, H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Köprü/ eşiğe yönelik incelenen metotlarda, köprü ve eşiğe yönelik bilgi vermenin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **tel sürgüsüne** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tel sürgüsüne yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tel sürgüsüne yönelik incelenen metotlarda, tel sürgüsüne ait bilginin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **tele** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tele yönelik incelenen metotlarda, H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tele yönelik incelenen metotlarda, telin cinsi ve nasıl olması gerektiği bilgisinin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **frekans analizinin anlatımına** yönelik 10 metodun, %10 ile 1'i bilgi vermeyi uygun görürken %90 oran ile 9'u ise bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Frekans analizinin anlatımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Frekans analizinin anlatımına yönelik incelenen metotlarda, frekans analizinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **kanunda sesi etkileyen faktörlere** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanunda sesi etkileyen faktörlere yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanunda sesi etkileyen faktörlere yönelik incelenen metotlarda, sesi etkileyen faktörlere metotlarda çok az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **kanunun frekans analizinin terimlerin açıklanmasına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanunun frekans analizi terimlerin açıklanmasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanunun frekans analizi terimlerin açıklanmasına yönelik incelenen metotlarda, bir metotta bilgi verildiği görülürken, diğer metotların bilgi vermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre **kanunun frekans analizinin tablolarda gösterimine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanunun frekans analizinin tablolarda gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanunun frekans analizinin tablolarda gösterimine yönelik incelenen metotlarda, bir metotta bilgi verildiği görülürken, diğer metotlarda bilgi verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'e göre Kanun metotlarında konu yönünden çalgının fiziksel yapısı üzerine incelemeler yapılmış, kanunun ses sayılarına, ses üst tablasına, burgu, mandal, köprü/eşik ve deriye yönelik bilgilerin sıklıkla metotlarda işlendiği görülmüştür. Ayrıca bu metotlarda, kanunun iskeleti, ses kutusu (gövde), ses alt tablası, ses kafesleri, burguluk, tel yatağı, mandal tahtası, filatolar ve tel takacağı gibi konulara da yer verildiği gözlemlenmektedir. Son olarak incelenen metotlarda kanunun yanlık, balkonlar, baş eşik, tel sürgüsü, frekans analizi, frekans analizi terimlerinin açıklaması, sesi etkileyen faktörler ve frekans analizinin tablolarla gösterimi gibi konularının ifadelendirilmesine yönelik bilgelere ise metotlarda fazla yer verilmediği görülmüştür.

3.1.4. Kanun Metotlarında Çalgıda Kullanılan Yardımcı Araç –Gereçlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 5. Kanun metotlarında İcra İçin Yardımcı Araç-Gereç Üzerine Olan Konuların İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Yüksük tanımı	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
Mızrap tanımı	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
Anahtar tanımı	-	+	-	+	+	-	-	+	-	-
Ayaklık tanımı	-	+	+	+	-	+	+	+	+	-
Kanun sehpasının tanımı	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-
Yüksüğün resimle gösterimi	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Mızrabın resimle gösterimi	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Anahtarın resimle gösterimi	-	+	-	+	+	-	-	-	-	-
Ayaklığın resimle gösterimi	-	+	+	+	-	+	-	-	-	-
Oturuş ve tutuş pozisyonu tanımı	-	+	-	+	-	+	+	+	+	-
Yüksük, mızrabın tutuş ve kullanımının tanımı	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Oturuş ve tutuş pozisyonu resimle gösterimi	-	+	-	+	-	+	-	-	+	+
Yüksük ve mızrabın tutuşunun resimle gösterimi	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Kanun çalgısının korunması ve taşınması	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 5'e göre **yüksük tanımına** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Yüksük tanımına yönelik incelenen metotlarda, T.T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Yüksük tanımına yönelik incelenen metotlarda, yüksüğün nasıl kullanılacağı açıklamasının metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **mızrap tanımına** yönelik 10 metodun, 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mızrap tanımına yönelik incelenen metotlarda, T.T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mızrap tanımına yönelik incelenen metotlarda, mızrabın nasıl olması gerektiğinin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **anahtar tanımına** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Anahtar tanımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Anahtar tanımına yönelik incelenen metotlarda, anahtar konusuna çok az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **ayaklık tanımına** yönelik 10 metodun, 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ayaklık tanımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ö. H. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ayaklık tanımına yönelik incelenen metotlarda, ayaklığın tanımının metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **kanun sehпасının tanımına** yönelik 10 metodun, 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun sehпасının tanımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun sehпасının tanımına yönelik incelenen metotlarda, kanun sehпасının tanımının metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **yüksüğün resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Yüksüğün resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, H.K. 'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Yüksüğün resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, yüksüğün resimlerle gösteriminin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **mızrabın resimle gösterimine** yönelik 10 metodun, 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mızrabın resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, H.K. 'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mızrabın resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, mızrabın resimlerle gösteriminin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **anahtarın resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Anahtarın resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M. , O. K. H. K. , G.- T. A. , G. K. , T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Anahtarın resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, anahtarın resimle gösteriminin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **ayaklığın resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ayaklığın resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ayaklığın resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, ayaklığın resimle gösteriminin metotlarda yer almasının biraz önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **oturuş ve tutuş pozisyonu tanımına** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Oturuş ve tutuş pozisyonu tanımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M. , Ö. H. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Oturuş ve tutuş pozisyonu tanımına yönelik incelenen metotlarda, oturuş ve tutuş pozisyonu tanımının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **yüksük, mızrabın tutuş ve kullanımının tanımına** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Yüksük, mızrabın tutuş ve kullanımının tanımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş.'in konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Yüksük, mızrabın tutuş ve kullanımının tanımına yönelik, incelenen metotlarda, yüksük, mızrabın tutuş ve kullanımının tanımına metotların çoğunun yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **oturuş ve tutuş pozisyonunun resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Oturuş ve tutuş pozisyonunun resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., Ö. H. , H. K. ve G.- T. A. 'nun konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Oturuş ve tutuş pozisyonunun resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, oturuş ve tutuş pozisyon resminin metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **yüksük ve mızrabın tutuşunun resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Yüksük ve mızrabın tutuşunun resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, H. K.'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Yüksük ve mızrabın tutuşunun resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, yüksük ve mızrabın tutuşunun resimle gösteriminin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre **kanun çalgısının korunması ve taşınmasına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun çalgısının korunması ve taşınmasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun çalgısının korunması ve taşınmasına yönelik incelenen metotlarda, çalgının korunması ve taşınmasına yönelik bir metotta bilgi verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'e göre icra için yardımcı araç-gereç konuları üzerine incelemeler yapılmış, yüksük, mızrap, ayaklık tanımının, yüksüğün resimle gösterimi, mızrabın resimle gösterimi, yüksük, mızrabın tutuş ve kullanımının tanımı ile yüksük ve mızrabın tutuşunun resimle gösteriminin metotlarda yer aldığı görülmektedir. Ayrıca kanunun anahtar tanımının, anahtarın ve ayaklığın resimle gösterimi ile kanunun sehпасının tanımının, az da olsa metotlarda yer aldığı görülmektedir. Son olarak incelenen metotlarda, kanun çalgısının korunması ve taşınmasının bir metotta yer aldığı görülmüştür.

3.1.5.Kanun Metotlarında Çalgının Akort Konusuna Yönelik Bulgu Ve Yorumlar

Tablo 6. Kanun Metotlarında Kanun Akort Konusunun İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Kanunun akort edilışinin anlatımı	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
Kanun akordunda kullanılan araç-gereçlerin anlatımı	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 6'ya göre **kanunun akort edilişinin anlatımına** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanunun akort edilişinin anlatımına yönelik incelenen metotlarda, T. T. 'nin bu konuya yönelik bilgi vermediği görülmektedir.

Kanunun akort edilişinin anlatımına yönelik incelenen metotlarda, kanunun akort edilişinin anlatımının metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 6'ya göre **kanun akordunda kullanılan araç-gereçlerin anlatımına** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun akordunda kullanılan gereçlerin anlatımına yönelik incelenen metotlarda, Ö. H. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun akordunda kullanılan gereçlerin anlatımına yönelik incelenen metotlarda, kanun akordunda kullanılan araç-gereçlerin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 6'ya göre kanun akort konusu üzerine incelemeler yapılmış, kanunun akort edilişi anlatımı ile kanun akordunda kullanılan araç-gereçlerin anlatımına metotlarda sıklıkla yer verildiği görülmüştür.

3.1.6. Kanun Metotlarında İşitsel Ve Görsel Desteğin İncelenmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 7. Kanun Metotlarında İşitsel Ve Görsel Desteğin İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
CD İle Gösterimi	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-
Ses İle Dinletimi	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-
Çalıp Seslendirme	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 7'ye göre **CD ile gösterimine** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

CD ile gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

CD ile gösterimine yönelik incelenen metotlarda, iki metodun CD'si olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 7'ye göre **ses ile dinletime** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ses ile dinletime yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ses ile dinletime yönelik incelenen metotlarda, iki metodun ses ile dinletimi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 7'ye göre **çalıp seslendirmeye** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Çalıp seslendirmeye yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Çalıp seslendirmeye yönelik incelenen metotlarda, iki metotta çalıp seslendirme ile öğrenimin sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 7'ye göre kanun metotlarında işitsel ve görsel desteğe yönelik incelemeler yapılmış, CD ile gösterime, ses ile dinletime ve çalıp seslendirmeye yönelik iki metotta yer verildiği görülmüştür.

3.1.7. Kanun Metotlarında Çalgı Yapımcılarının İncelenmesine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo8. Kanun Metotlarında Çalgı Yapımcılarının İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Kanun yapımcıları	-	+	+	-	+	-	-	+	+	-
Kanun yapımcılarını resimle gösterimi	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kanun yapımcılarını kronolojik bir sıra izlenmesi	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 8'e göre **kanun yapımcılarına** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun yapımcılarına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun yapımcılarına yönelik incelenen metotlarda, kanun yapımcılarının metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 8'e göre **kanun yapımcılarının resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun yapımcılarının resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun yapımcılarının resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, kanun yapımcılarının resimlerinin metotlarda yer almasının gerekmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 8'e göre **kanun yapımcılarının kronolojik bir sıra ile izlenmesine** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun yapımcılarının kronolojik bir sıra ile izlenmesine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun yapımcılarının kronolojik bir sıra ile izlenmesine yönelik incelenen metotlarda, çoğunun, kanun yapımcılarına kronolojik bir sıra ile metotlarda yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 8'e göre kanun yapımcılarına yönelik incelemeler yapılmış, kanun yapımcılarının metotlarda yer aldığı görülmüştür. Ayrıca Kanun yapımcılarının kronolojik bir sıra ile anlatımına yönelik bilgilere de metotlarda yeteri kadar yer verilmediği görülmüştür. Son olarak incelenen metotlarda, kanun yapımcılarının metotlarda resimle gösteriminin bir metotta yer aldığı görülmüştür.

3.1.8. Kanun Metotlarında Kanun Çalgı İcracılarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 9. Kanun Metotlarında Kanun Çalgısı İcracılarının İsimlerinin İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Kanun icracılarının isimleri	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
Kanun icracılarını kronolojik sıra ile gösterimi	-	+	-	+	+	-	-	+	+	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 9'a göre **kanun icracılarının isimlerine** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun icracılarının isimlerine yönelik incelenen metotlarda, H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun icracılarının isimlerine yönelik incelenen metotlarda, kanun icracılarının isimlerinin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 9’da **kanun icracılarının kronolojik sıra ile gösterimine** yönelik 10 metodun 5’i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5’i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun icracılarının kronolojik sıra ile gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., O. K. , H. K. ve T. T. ’nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun icracılarının kronolojik sıra ile gösterimine yönelik incelenen metotlarda, kanun icracılarının sıra ile gösteriminin metotlarda, yarı yarıya yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 9’a göre kanun icracılarına yönelik incelemeler yapılmış, kanun icracıların isimlerine metotların genelinde yer verildiği görülmüştür. Son olarak, incelenen metotlarda, kanun icracılarının sıra ile gösteriminin metotların yarısında yer aldığı görülmüştür.

3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

3.2.1.Kanun Metotlarında Müzik Teorisi Konularına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 10. Kanun Metotlarında Müzik Teorisi Konularının İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Akor	-	+	-	-	-	-	+	+	+	-
Arahk	-	-	+	+	-	+	-	+	+	-
Armoni	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Anahtar öğretimi	+	+	-	-	-	+	-	+	+	-
Bitirme işareti	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-
Değiştirici işaretler	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Dizi (gam)	-	-	+	+	-	-	+	+	+	-
Donanım	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-
Diatonik dizi	-	-	+	-	-	+	+	+	-	-
Eksik ölçü	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
Hız terimleri	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
İlave (ek) çizgiler	+	+	-	-	-	+	-	+	+	-

Kromatik dizi	-	+	+	-	+	+	+	+	-	-
Majör ve minör	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Majör ve minör tonların harflerle gösterimi	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Metronom	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-
Müzik	+	+	-	-	-	-	-	+	-	+
Nota	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Nota süreleri	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Nüans	+	+	+	-	+	-	+	+	-	-
Ölçü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ölçü tekrarları ve dönüş işaretleri	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
Puandorg (durgu)	-	+	+	-	-	+	+	+	-	+
Porte	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+
Ses	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+
Sesin nitelikleri	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Staccato	-	+	+	+	-	+	+	+	-	-
Uzatma bağı	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+
Uzatma noktası	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+
Üçleme (triole)	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Senkop	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 10'a göre **akora** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Akora yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Akora yönelik incelenen metotlarda, akor konusuna metotların bazılarında yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **aralığa** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Aralığa yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ö. H. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Aralık'a yönelik incelenen metotlarda, aralık konusunun metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **armoniye** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Armoniye yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. , T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Armoniye yönelik incelenen metotlarda, bir metotta bilgi verdiği görülüp, armoni konusunun metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **anahtara** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Anahtara yönelik incelenen metotlarda, Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Anahtara yönelik incelenen metotlarda, anahtar konusunun metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **bitirme işaretine** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Bitirme işaretine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Bitirme işaretine yönelik incelenen metotlarda, bitirme işaretinin metotlarda çok fazla yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **değiştirici işaretlere** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Değiştirici işaretlere yönelik incelenen metotlarda, P. S. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmüştür.

Değiştirici işaretlere yönelik incelenen metotlarda, değiştirici işaretlerin metotlarda yer almasının çok önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **diziye (gam)** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediği tespit edilmiştir.

Diziye (gam) yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ö. H. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Diziye (gam) yönelik incelenen metotlarda, dizinin yarısının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **donanım**a yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Donanıma yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Donanıma yönelik incelenen metotlarda, donanımın metotlarda yer almasının az önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **diatonik diziye** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Diatonik diziye yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , Ö. H. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Diatonik diziye yönelik incelenen metotlarda, diatonik dizinin metotlarda az yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **eksik ölçüye** yönelik 10 metodun, 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Eksik ölçüye yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Eksik ölçüye yönelik incelenen metotlarda, iki metotta yer verildiği görülüp, metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **hız terimlerine (largo, moderato, allegro vb.)** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Hız terimlerine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Hız terimlerine yönelik incelenen metotlarda, hız terimlerine bir metotta yer verildiği görülüp, metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **ilave (ek) çizgilere** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

İlave(ek) çizgilere yönelik incelenen metotlarda, Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

İlave(ek) çizgilere yönelik incelenen metotlarda, ilave çizgilerin metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **kromatik diziye** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kromatik dizeye yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kromatik dizeye yönelik incelenen metotlarda, kromatik dizinin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **majör ve minör diziye** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Majör ve minör diziye yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Majör ve minör diziye yönelik incelenen metotlarda, majör ve minör dizinin sadece bir metotta yer aldığı, metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **majör ve minör tonların harflerle gösterimine** yönelik 10 metodun, 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Majör ve minör tonların harflerle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Majör ve minör tonların harflerle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, majör ve minör arızaları tonların harflerle gösteriminin bir metotta yer aldığı, metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **metronoma** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Metronoma yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. , G.-T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Metronoma yönelik incelenen metotlarda, metronomun çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **müziğe** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Müziğe yönelik incelenen metotlarda, Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. ve G. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Müziğe yönelik incelenen metotlarda, müziğin tanımının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **notaya** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Notaya yönelik incelenen metotlarda, H. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Notaya yönelik incelenen metotlarda, nota bilgisinin çoğunun metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **nota sürelerine** yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

Nota sürelerine yönelik incelenen metotlarda, konuyla ilgili bütün metotların bilgi verdiği görülmektedir.

Nota sürelerine yönelik incelenen metotlarda, nota sürelerinin metotların tamamında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **nüansa** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Nüansa yönelik incelenen metotlarda, P. S. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Nüansa yönelik incelenen metotlarda, nüansın çoğunun metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **ölçüye** yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

Ölçüye yönelik incelenen metotlarda, konunun bütün metotlarda yer aldığı görülmektedir.

Ölçüye yönelik incelenen metotlarda, ölçünün metotların tamamında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **ölçü tekrarları ve dönüş işaretlerine** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ölçü tekrarları ve dönüş işaretlerine yönelik incelenen metotlarda, G. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ölçü tekrarları ve dönüş işaretlerine yönelik incelenen metotlarda, ölçü tekrarları ve dönüş işaretlerine, metotların çoğunda yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **puandorga (durgu)** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Puandorga (durgu) yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , Ö. H. ve G. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Puandorga (durgu) yönelik incelenen metotlarda, puandorgun metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **porteye** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Porteye yönelik incelenen metotlarda, Ü. M., P. S. , Ö. H. ve H. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Porteye yönelik incelenen metotlarda, portenin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **sese** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Sese yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. ve G. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Sese yönelik incelenen metotlarda, sesin çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **sesin niteliklerine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Sesin niteliklerine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. , T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Sesin niteliklerine yönelik incelenen metotlarda, sesin niteliklerinin bir metotta yer aldığı görülüp, metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **staccatoya** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Staccatoya yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ö. H. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Staccatoya yönelik incelenen metotlarda, Staccatoya bazı metotlarda yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **uzatma bağına** yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Uzatma bağına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. O. K. ve H. K.'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Uzatma bağına yönelik incelenen metotlarda, uzatma bağına çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **uzatma noktasına** yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Uzatma noktasına yönelik incelenen metotlarda, Ü. M., P. S. ve H. K.'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Uzatma noktasına yönelik incelenen metotlarda, uzatma noktasının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **üçlemeye (triole)** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Üçlemeye (triole) yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. 'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Üçlemeye (triole) yönelik incelenen metotlarda, üçlemenin çoğunun metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre **senkopa** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Senkopa yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , O. K. , G.- T. A. ve G. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Senkopa yönelik incelenen metotlarda, senkopun çoğunun metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'a göre kanun metotlarında müzik teorisi üzerine incelemeler yapılmış, nota sürelerini, ölçü, ölçü tekrarları ve dönüş işaretlerinin, üçlemenin, değiştirici işaretlerin, nota öğretimine yönelik bilgilerin sıklıkla metotlarda işlendiği görülmüştür. Ayrıca bu metotlarda, aralık, anahtar öğretimi, dizi, ilave çizgiler, kromatik dizi, nüans, puandorg, porte, staccato, uzatma bağı, uzatma noktası ve senkop gibi konulara da yer verildiği gözlemlenmektedir. Son olarak incelenen metotlarda, armoni, akor, bitirme işareti, donanım, diatonik dizi, eksik ölçü, hız terimleri, majör ve minör, majör ve minör tonlarının harflerle gösterimi,

metronom, müzik, ses, sesin nitelikleri gibi konuların açıklanmasına yönelik bilgilere ise metotlarda fazla yer verilmediği görülmüştür.

3.2.2. Kanun Metotlarında Geleneksel Türk Müziği Teorisine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 11. Kanunun Geleneksel Türk Müziği Teorisi Yönünden İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Türk Müziği Ses Sistemi Tablosu	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+
Dörtlü ve Beşli Aralıkların Gösterimi	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-
Makam Dizisi	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+
Makam Bilgisi	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Şed Makamların Anlatılması	-	+	+	-	+	-	-	-	+	+
Şed Makamlarla İlgili Örnek Eserler Verilmesi	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+
Mürekkebe (birleşik) Makamların Anlatılması	-	+	+	-	+	-	-	-	+	+
Mürekkebe (birleşik) Makamlarla İlgili Örnek Eserler verilmesi	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+
Makam Anlatıldıktan Sonra Örnek Eserler Verilip Makamın Pekleştirilmesi	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Metotta Yer Alan Makamların Basitten Zora Sıralamasına	-	+	+	-	+	+	-	-	+	+
Usûl Bilgisi	+	+	+	-	+	-	-	-	+	-
Usûl Vuruşlarını Gösteren Tablo	+	+	+	-	+	-	-	-	+	+
Usûl Vuruşlarını Elle Gösteren Resim	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Türk Müziği'nde Perde (Ses) İsimleri ve Bir Sekizlideki Birbirine Eşit Uzaklıkta Olmayan Yirmi Dört Aralık ve Yirmi Beş Sesi Gösteren Şekil	+	+	-	-	+	+	-	+	-	-
Türk Müziği Formlarının Tanımı	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 11'e göre **Türk Müziği ses sistemi tablosuna** yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Türk Müziği ses sistemi tablosuna yönelik incelenen metotlarda, P. S. , H. K. ve G.- T. A. 'nun konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Türk Müziği ses sistemi tablosuna yönelik incelenen metotlarda, Türk müziği ses sistemi tablosunun metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **dörtlü ve beşli aralıkların gösterimine** yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir..

Dörtlü ve beşli aralıkların gösterimine yönelik incelenen metotlarda, P. S. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Dörtlü ve beşli aralıkların gösterimine yönelik incelenen metotlarda, dörtlü ve beşli aralığın çoğunun metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **makam dizisine** yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Makam dizisine yönelik incelenen metotlarda, P. S. , O. K. ve H. K. ' ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Makam dizisine yönelik incelenen metotlarda, makam dizisinin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **makam bilgisine** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Makam bilgisine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. ve P. S.'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Makam bilgisine yönelik incelenen metotlarda, makam bilgisinin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **şed makamların anlatılmasına yönelik** 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Şed makamların anlatılmasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. ve G.- T. A. 'nun konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Şed makamların anlatılmasına yönelik incelenen metotlarda, şed makamların anlatımının metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **şed makamlarla ilgili örnek eserler verilmesine** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Şed makamlarla ilgili örnek eserler verilmesine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. 'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Şed makamlarla ilgili örnek eserler verilmesine yönelik incelenen metotlarda, şed makamlarla ilgili örnek eserler verilmesinin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **mürekkeb (birleşik) makamların anlatılmasına** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mürekkeb (birleşik) makamların anlatılmasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. ve G.- T. A. 'nun konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mürekkeb (birleşik) makamların anlatılmasına yönelik incelenen metotlarda, mürekkeb makamın anlatımının, metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **mürekkeb (birleşik) makamlarla ilgili örnek eserler verilmesine** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mürekkeb (birleşik) makamlarla ilgili örnek eserler verilmesine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. ve H. K. 'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mürekkeb (birleşik) makamlarla ilgili örnek eserlere yönelik incelenen metotlarda, mürekkeb makamlarla ilgili örnek eserlerin bazı metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **makam anlatıldıktan sonra örnek eserler verilip makamın pekiştirilmesine** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Makam anlatıldıktan sonra örnek eserler verilip makamın pekiştirilmesine yönelik incelenen metotlarda, İ.Ş. ve P. S. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Makam anlatıldıktan sonra örnek eserler verilip makamın pekiştirilmesine yönelik incelenen metotlarda, makamlar anlatıldıktan sonra örnek eserler ile makamın pekiştirmesinin, metotlarda yer almasının çok önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **metotta yer alan makamların basitten zora sıralamasına** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Metotta yer alan makamların basitten zora yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , H. K. ve G.- T. A. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Metotta yer alan makamların basitten zora sıralamasına yönelik incelenen metotlarda, makamların belirli bir düzende anlatımının yapılmasının, metotlarda önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **usûl bilgisine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Usûl bilgisine yönelik incelenen metotlarda, P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Usûl bilgisine yönelik incelenen metotlarda, usûl konusunun öğretiminin metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **usûl vuruşlarını gösteren tabloya** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Usûl vuruşlarını gösteren tabloya yönelik incelenen metotlarda, P. S. , O. K. , H. K. ve G.- T. A. 'nun konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Usûl vuruşlarını gösteren tabloya yönelik incelenen metotlarda, usûl vuruşlarının gösteriminin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **usûl vuruşlarını elle gösteren resmine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir..

Usûl vuruşlarını elle gösteren resmine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Usûl vuruşlarını elle gösteren resmine yönelik incelenen metotlarda, usûl vuruşunun elle gösteriminin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **Türk Müziği'nde perde (Ses) isimleri ve Bir Sekizlideki Birbirine Eşit Uzaklıkta Olmayan Yirmi Dört Aralık ve Yirmi Beş Sesi Gösteren Şekle** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Türk Müziği'nde perde (ses) isimleri ve bir sekizlideki birbirine eşit uzaklıkta olmayan yirmi dört aralık ve yirmi beş sesi gösteren şekle yönelik incelenen metotlarda, Ü. M. , P. S. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Türk Müziği'nde perde (ses) isimleri ve bir sekizlideki birbirine eşit uzaklıkta olmayan yirmi dört aralık ve yirmi beş sesi gösteren şekle yönelik incelenen metotlarda, Türk Müziği'nde ses isimlerini ve bir sekizlideki yirmi dört

eşit olmayan aralıkları gösteren şeklin olmasının metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre **Türk Müziği formların tanımına** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Türk Müziği formların tanımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Türk Müziği formların tanımına yönelik incelenen metotlarda, Türk Müziği formlarının anlatımının metotlarda yer almasının az önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 11'e göre kanun metotlarında Geleneksel Türk Müziği teorisi üzerine incelemeler yapılmış, Türk Müziği ses sistemi tablosunun, dörtlü ve beşli aralıkların gösteriminin, makam dizisi ve bilgisinin, makam anlatıldıktan sonra örnek eserlerle makamın pekiştirilmesine yönelik bilgilerin sıklıkla metotlarda işlendiği görülmektedir. Ayrıca bu metotlarda şed ve mürekkebe makamların anlatımı ve örnek eserler verilmesi, makam anlatımının basitten zora doğru olması, usul bilgisi, usul bilgisini gösteren tablonun verilmesi, Türk Müziği'nde perde (ses) isimleri ve bir sekizlideki birbirine eşit uzaklıkta olmayan yirmi dört aralık ve yirmi beş sesi gösteren şekle metotlarda yer verildiği gözlemlenmektedir. Son olarak incelenen metotlarda usul vuruşlarını el ile gösteren resmin ve Türk Müziği formlarının tanıma yönelik bilgilere metotlarda fazla yer verilmediği görülmüştür.

3.2.3. Kanun Metotlarında Uluslararası Ses Sistemi ve Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 12. Kanun Metotlarında Uluslararası Ses Sistemi ve Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemine Göre Teller Üzerindeki İsimlerinin İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemine Göre Kanunda Seslerin Teller Üzerindeki Gösterimi	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
Uluslararası Ses Sistemine Göre Kanunda Seslerin Teller Üzerindeki Gösterimi	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-
Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemine Göre Kanunda Seslerin Teller Üzerindeki Resimle Gösterimi	+	+	-	+	-	-	-	-	+	+
Uluslararası Ses Sistemine Göre Kanunda Seslerin Teller Üzerindeki Resimle Gösterimi	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 12'ye göre **Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik incelenen metotlarda, Ü. M. ve H. K. 'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik incelenen metotlarda, kanunda seslerin Geleneksel Türk Müziğine göre gösteriminin metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 12'ye göre **uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik incelenen metotlarda, uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösteriminin, metotlarda yer almasının az önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 12'ye göre **Geleneksel Türk müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, Ü. M., Ö. H. , O. K. , H. K. ve G.- T. A. 'nun konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki yarı yarıya resimlerle gösteriminin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 12'ye göre **uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine yönelik incelenen metotlarda, Uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösteriminin metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 12'ye göre Kanun metotlarında uluslararası ses sistemi ve Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre, teller üzerindeki isimleri üzerine incelemeler yapılmış, Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik bilgilerin sıklıkla metotlarda işlendiği görülmüştür. Ayrıca bu metotlarda, Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine yönelik bilgilerin de yer aldığı gözlemlenmektedir. Son olarak incelenen metotlarda uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik ve uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerinde resimle gösterimine yönelik bilgilere ise fazla yer verilmediği görülmüştür.

3.2.4. Kanun Metotlarında İcraya Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 13. Kanun Metotlarının İcra Yönünden İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Glissando (kaydırma/dalga)teknîği	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-
Mandal Glissando tekniği	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-
Fiske tekniği	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-
Mızrapta sürütme(geriçekme) tekniği	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Ters mızrap tekniği	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-
Çevirme mızrabı tekniği	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Kolay mızrap tekniği	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Akor tekniği	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-
Kromatik dizi çalışmaları	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-
Ters oktav çalışmaları (çift el)	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Oktav çalışmaları (çift el)	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-
Triole çalışmaları (üçleme)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Oktavlı triole çalışmaları (üçleme)	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-
Tremolo tekniği	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-
Trille öğretimi	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+

Vibrasyon (vibrato) tekniği	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-
Çarpma (Apajiatür) tekniği	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-
Arpej tekniği	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-
Kanun çalgısında mandal sistemini gösteren tablo	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+
Arpeje parmak numaraları ile sayı verilmesi	-	-	-	-	+	-	+	+	+	-
Arpejin tek anahtarla gösterimi	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-
Arpejin iki anahtarla gösterimi	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-
Arpejde sağ sol el ayrımı	-	-	-	-	+	-	+	+	+	-
Arpej notalarının nota üzerinde parmak numarası ile gösterimi	-	-	-	-	+	-	+	+	+	-
Arpejli tremole	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Göçürme (transpozisyonu) anlatımı	-	-	+	-	+	-	-	+	+	-
Kanunda göçürmenin çeşitli perdelerde yazılımı	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 13'e göre **glissando (kaydırma/dalga) tekniğine** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir..

Glissando (kaydırma/dalga) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Glissando (kaydırma/dalga) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, glissando (kaydırma/dalga) tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **mandal glissando tekniğine** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mandal glissando tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mandal glissando tekniğine yönelik incelenen metotlarda, mandal glissando tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **fiske tekniğine** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Fiske tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Fiske tekniği yönelik incelenen metotlarda, fiske tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **mızrapta sürütme (geri çekme) tekniğine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mızrapta sürütme (geri çekme) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mızrapta sürütme (geri çekme) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, mızrapta sürütme(geri çekme) tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **ters mızrap tekniğine** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir..

Ters mızrap tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ters mızrap tekniğine yönelik incelenen metotlarda, ters mızrap tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **çevirme mızrabı tekniğine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Çevirme mızrabı tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Çevirme mızrabı tekniğine yönelik incelenen metotlarda, çevirme mızrap tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **kolay mızrap tekniğine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kolay mızrap tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kolay mızrap tekniğine yönelik incelenen metotlarda, kolay mızrap tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **akor tekniğine** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Akor tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Akor tekniğine yönelik incelenen metotlarda, akor tekniğinin metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **kromatik dizi çalışmalarına** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kromatik dizi çalışmalarına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kromatik dizi çalışmalarına yönelik incelenen metotlarda, kromatik dizi çalışmalarının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **ters oktav çalışmalarına (çift el)** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi görmediğini ifade etmiştir.

Ters oktav çalışmalarına (çift el) yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ters oktav çalışmalarına (çift el) yönelik incelenen metotlarda, ters oktav çalışmalarının metotlarda yer almasının önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **oktav çalışmalarına (çift el)** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Oktav çalışmalarına (çift el) yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Oktav çalışmalarına (çift el) yönelik incelenen metotlarda, oktav çalışmalarının (çift el) yarısının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **triole çalışmalarına (üçleme)** yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

Triole çalışmalarına (üçleme) yönelik incelenen metotlarda, metotların tamamının bu konuya yönelik bilgi verdiği görülmektedir.

Triole çalışmalarına (üçleme) yönelik incelenen metotlarda, triole çalışmalarına metotların tamamında yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **oktavlı triole çalışmalarına (üçleme)** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Oktavlı triole çalışmalarına (üçleme) yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Oktavlı triole çalışmalarına (üçleme) yönelik incelenen metotlarda, oktavlı triole çalışmalarının metotta çoğunun yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **tremolo tekniğine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tremolo tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tremolo tekniğine yönelik incelenen metotlarda, Tremolo tekniğine metotların yarısının bilgi verdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **Tril öğretimine** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tril öğretimine yönelik incelenen metotlarda İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , Ö. H. , O. K. ve G. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tril öğretimine yönelik incelenen metotlarda, tril öğretiminin metotların bazılarında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **vibrasyon (vibrato) tekniğine** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Vibrasyon (vibrato) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Vibrasyon (vibrato) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, vibrasyonun metotların çok azında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **çarpma (Appoggiature) tekniğine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Çarpma (apajiatür) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Çarpma (apajiatür) tekniğine yönelik incelenen metotlarda, çarpma tekniğinin metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **arpej tekniğine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arpej tekniğine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arpej tekniğine yönelik incelenen metotlarda, arpej tekniğinin metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **kanun çalgısında mandal sistemini gösteren tabloya** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun çalgısında mandal sistemini gösteren tabloya yönelik incelenen metotlarda İ. Ş. , Ü. M., P. S. , O. K. ve H. K.'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun çalgısında mandal sistemini gösteren tabloya yönelik incelenen metotlarda, kanun çalgısında mandal sisteminin metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **arpeje parmak numaraları ile sayı verilmesine** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arpeje parmak numaraları ile sayı verilmesine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arpeje parmak numaraları ile sayı verilmesine yönelik incelenen metotlarda, arpeje parmak numaraları ile sayı verilmesinin bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13'e göre **arpejin tek anahtarla gösterimine** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arpejin tek anahtarla gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arpejin tek anahtarla gösterimine yönelik incelenen metotlarda, arpejin tek anahtarla gösteriminin metotlarının yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13'e göre **arpejin iki anahtarla gösterimine** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arpejin iki anahtarla gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arpejin iki anahtarla gösterimine yönelik incelenen metotlarda, arpejin iki anahtarla gösteriminin çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13'e göre **arpejde sağ sol el ayırımına** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arpejde sağ sol el ayırımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arpejde sağ sol el ayırımına yönelik incelenen metotlarda, arpejde sağ sol el ayırımına bazı metotlarda yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13'e göre **arpej notalarının nota üzerinde parmak numarası ile gösterimine** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arpej notalarının nota üzerinde parmak numarası ile gösterimine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arpej notalarının nota üzerinde parmak numarası ile gösterimine yönelik incelenen metotlarda, arpej notalarının nota üzerinde parmak numarası ile gösteriminin bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13'ye göre **Arpejli tremoleye** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arpejli tremoleye yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arpejli tremoleye yönelik incelenen metotlarda, arpejli tremolenin çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 13'e göre **göçürme (transpozisyon) anlatımına** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Göçürme (transpozisyon) anlatımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Göçürme (transpozisyon) anlatımına yönelik incelenen metotlarda, Göçürme (transpozisyon) anlatımının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13'e göre **kanunda göçürmenin (transpozisyon) çeşitli perdelerde yazılımına** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanunda göçürmenin (transpozisyon) çeşitli perdelerde yazılımına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanunda göçürmenin (transpozisyon) çeşitli perdelerde yazılımına yönelik incelenen metotlarda, kanunda göçürmenin (transpozisyon) çeşitli perdelerde yazılımının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13'e göre kanun metotlarında icraya yönelik incelemeler yapılmış, triole çalışmalarına (üçleme) yönelik bilgilerin sıklıkla metotlarda işlendiği görülmüştür. Ayrıca bu metotlarda, kromatik dizi çalışmaları, oktav çalışmaları (çift el), tremolo tekniği, göçürme (transpozisyon) anlatımı, çarpma (apajiatür) tekniği, arpej tekniği, kanun çalgısında mandal sistemini gösteren tablo, arpeje

parmak numaraları ile sayı verilmesi, arpejin tek anahtarla gösterimi, arpejde sağ sol el ayrımı, arpej notalarının nota üzerinde parmak numarası ile gösterimi, trille öğretimine yönelik bilgilerin de yer aldığı gözlemlenmektedir. Son olarak incelenen metotlarda, glissando (kaydırma/dalga) tekniği, mandal glissando tekniği, fiske tekniği, mızrapta sürütme (geriçekme) tekniği, ters mızrap tekniği, çevirme mızrabı tekniği, kolay mızrap tekniği, akor tekniği, ters oktav çalışmaları (çift el), oktavlı triole çalışmaları (üçleme), vibrasyon (vibrato) tekniği, arpejin iki anahtarla gösterimi, arpejli tremole, kanunda göçürmenin (transpozisyon) çeşitli perdelerde yazılımına yönelik bilgilere ise metotlarda fazla yer verilmediği görülmüştür.

3.2.5. Kanun Metotlarında Makam Çeşitliliğine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 14. Kanun Metotlarında Makam Çeşitliliğinin İncelenmesinin Kriterleri

MAKAMLAR	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Acem	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-
Acem Aşîrân	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-
Acem Kürdî	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-
Arazbâr	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Aşk'efzâ	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Beyâtî	-	+	+	-	+	+	-	-	+	+
Beyatî Arabân	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-
Bestenigâr	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-
Bûselik	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-
Çârgâh	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-
Evcâra	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-
Eviç	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-
Ferahfezâ	-	+	+	-	-	+	-	+	-	-
Ferahnümâ	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Ferahnâk	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-

Gerdâniye	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-
Gülizâr	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Hicaz	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Hicaz Hümâyûn	-	+	+	-	+	-	-	-	+	-
Hicazkâr	-	+	+	-	+	-	+	+	+	-
Hisâr Bûselik	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Hüseynî	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Hüzzâm	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Isfahân	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
Karcıġar	-	+	+	-	+	+	+	+	+	-
Kürdî	-	+	-	-	+	+	+	-	+	-
Kürdî'li Hicazkâr	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
Mâhûr	-	+	+	-	+	+	+	+	+	-
Muhayyer	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-
Muhayyer Kürdî	-	+	-	-	+	-	+	+	-	-
Müstear	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-
Nevâ	-	+	-	-	-	-	-	+	+	-
Nev'eser	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Nihâvend	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Nikrîz	-	+	-	-	+	+	-	-	+	-
Nişaburek	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Nişâbûr	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-
Pençġâh	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-
Râst	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Rehâvî	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Ruhnüvâz	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Sabâ	-	+	+	-	+	+	+	-	+	-
Sâzkâr	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Şedd-i Arabân	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-

Segâh	-	+	+	-	+	+	+	-	+	-
Şehnâz	-	-	-	-	+	-	+	+	+	-
Şevk'efzâ	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Sultânî Yegâh	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-
Sûz-i Dil	-	+	-	-	+	-	-	+	+	-
Suz'nâk	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
Sûz-i Dilârâ	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Tarz-ı Cihân	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Tâhir Bûselik	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Uşşak	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Uzzâl	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-
Zâvil	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-
Zîrgûle'li Hicaz	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-
Zîrgûle'li Suz'nâk	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir. Ayrıca makamların isimleri İsmail Hakkı Özkan'ın (1998) "Türk Musiki Nazariyatı ve Usulleri Kudüm Velveleleri" isimli kitabından alınarak yazılmıştır.

Tablo 14'e göre **Acem** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Acem makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Acem makamına yönelik incelenen metotlarda, Acem makamının metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Acem Aşîrân** makamına yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Acem Aşîrân makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , H. K. ve T.T 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Acem Aşîrân makamına yönelik incelenen metotlarda, Acem Aşîrân makamının metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Acem Kürdî** makamına yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Acem Kürdî makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Acem Kürdî makamına yönelik incelenen metotlarda, Acem Kürdî makamının metotlarda az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır

Tablo 14'e göre **Arazbâr** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Arazbâr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Arazbâr makamına yönelik incelenen metotlarda, Arazbâr makamının metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Aşk'efzâ** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Aşk'efzâ makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Aşk'efzâ makamına yönelik incelenen metotlarda, Aşk'efzâ makamının metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Beyâtî** makamına yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Beyâtî makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , H. K. ve G.-T. A. 'nun konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Beyâtî makamına yönelik incelenen metotlarda, Beyâtî makamının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Beyatî Arabân** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Beyatî Arabân makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Beyatî Arabân makamına yönelik incelenen metotlarda, Beyatî Arabân makamının metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Bestenigâr** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Bestenigâr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir

Bestenigâr makamına yönelik incelenen metotlarda, Bestenigâr makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 14'e göre **Bûselik** makamına yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Bûselik makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Bûselik makamına yönelik incelenen metotlarda, Bûselik makamın çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 14'e göre **Çârgâh** makamına yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Çârgâh makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Çârgâh makamına yönelik incelenen metotlarda, Çârgâh makamının metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Evcâra** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Evcâra makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Evcâra makamına yönelik incelenen metotlarda, Evcâra makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Eviç** makamına yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Eviç makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Eviç makamına yönelik incelenen metotlarda, Eviç makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Ferahfezâ** makamına yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ferahfezâ makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , Ö. H., H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ferahfezâ makamına yönelik incelenen metotlarda, Ferahfezâ makamının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Ferahnümâ** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ferahnümâ makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ferahnümâ makamına yönelik incelenen metotlarda, Ferahnümâ makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Ferahnâk** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ferahnâk makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ferahnâk makamına yönelik incelenen metotlarda, Ferahnâk makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Gerdâniye** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Gerdâniye makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Gerdâniye makamına yönelik incelenen metotlarda, Gerdâniye makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Gülizâr** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Gülizâr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Gülizâr makamına yönelik incelenen metotlarda, Gülizâr makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Hicâz** makamına yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Hicaz makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. ve P. S. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Hicaz makamına yönelik incelenen metotlarda, Hicaz makamının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Hicaz Hümâyûn** makamına yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Hicaz Hümâyûn makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Hicaz Hümâyûn makamına yönelik incelenen metotlarda, Hicâz Hümâyûn makamının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Hicazkâr** makamına yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Hicazkâr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Hicazkâr makamına yönelik incelenen metotlarda, Hicazkâr makamının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Hisâr Bûselik** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Hisâr Bûselik makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Hisâr Bûselik makamına yönelik incelenen metotlarda, Hisâr Bûselik makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Hüseyinî** makamına yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Hüseyinî makamına yönelik incelenen metotlarda, P. S. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Hüseyinî makamına yönelik incelenen metotlarda, Hüseyinî makamının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Hüzzâm** makamına yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Hüzzâm makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. ve P. S. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Hüzzâm makamına yönelik incelenen metotlarda, Hüzzâm makamının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **İsfahân** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

İsfahân makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , Ö. H. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

İsfahân makamına yönelik incelenen metotlarda, İsfahân makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Karcığâr** makamına yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Karcığâr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Karcığâr makamına yönelik incelenen metotlarda, Karcığâr makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Kürdî** makamına yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kürdî makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kürdî makamına yönelik incelenen metotlarda, Kürdî makamının metotların yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Kürdi'li Hicazkâr** makamına yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kürdi'li Hicazkâr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. ve H. K. 'm konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kürdi'li Hicazkâr makamına yönelik incelenen metotlarda, Kürdi'li Hicazkâr makamının metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Mâhûr** makamına yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Mâhûr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Mâhûr makamına yönelik incelenen metotlarda, Mâhûr makamının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Muhayyer** makamına yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Muhayyer makamına yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , P. S. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Muhayyer makamına yönelik incelenen metotlarda, Muhayyer makamının çoğu metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Muhayyer Kürdî** makamına yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Muhayyer Kürdî makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Muhayyer Kürdî makamına yönelik incelenen metotlarda, Muhayyer Kürdî makamının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Müstear** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Müstear makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Müstear makamına yönelik incelenen metotlarda, Müstear makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Nevâ** makamına yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Nevâ makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Nevâ makamına yönelik incelenen metotlarda, Nevâ makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Nev' eser** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Nev' eser makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Nev' eser makamına yönelik incelenen metotlarda, Nev' eser makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Nihâvend** makamına yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Nihâvend makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. 'ın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Nihâvend makamına yönelik incelenen metotlarda, Nihâvend makamının metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Nikrîz** makamına yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Nikrîz makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Nikrîz makamına yönelik incelenen metotlarda, Nikrîz makamının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Nişaburek** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Nişaburek makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Nişaburek makamına yönelik incelenen metotlarda, Nişaburek makamının metotta çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Nişâbûr** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Nişâbûr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Nişâbûr makamına yönelik incelenen metotlarda, Nişâbûr makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Pençgâh** makamına yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Pençgâh makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Pençgâh makamına yönelik incelenen metotlarda, Pençgâh makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Râst** makamına yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Râst makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. ve P. S. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Râst makamına yönelik incelenen metotlarda, Râst makamının metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Rehâvî** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Rehâvî makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Rehâvî makamına yönelik incelenen metotlarda, Rehâvî makamının çok az metotta yer aldığı olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Ruhnüvâz** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Ruhnüvâz makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Ruhnüvâz makamına yönelik incelenen metotlarda, Ruhnüvâz makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Sabâ** makamına yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Sabâ makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Sabâ makamına yönelik incelenen metotlarda, Sabâ makamının metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Sâzkâr** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Sâzkâr makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Sâzkâr makamına yönelik incelenen metotlarda, bilgi verilmesinin önemli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Şedd-i Arabân** makamına yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Şedd-i Arabân makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Şedd-i Arabân makamına yönelik incelenen metotlarda, Şedd-i Arabân makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Segâh** makamına yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Segâh makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Segâh makamına yönelik incelenen metotlarda, Segâh makamının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Şehnâz** makamına yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Şehnâz makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Şehnâz makamına yönelik incelenen metotlarda, Şehnâz makamının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Şevk'efzâ** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Şevk'efzâ makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Şevk'efzâ makamına yönelik incelenen metotlarda, Şevk'efzâ makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Sultânî Yegâh** makamına yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Sultânî Yegâh makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş., Ü. M. , P. S. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Sultânî Yegâh makamına yönelik incelenen metotlarda, Sultânî Yegâh makamının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Sûz-i Dil** makamına yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Sûz-i Dil makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Sûz-i Dil makamına yönelik incelenen metotlarda, Sûz-i Dil makamının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Suz'nâk** makamına yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Suz'nâk makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve G. K.'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Suz'nâk makamına yönelik incelenen metotlarda, Suz'nâk makamının bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Sûz-i Dilârâ** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Sûz-i Dilârâ makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H., H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Sûz-i Dilârâ makamına yönelik incelenen metotlarda, Sûz-i Dilârâ makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Tarz-ı Cihân** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tarz-ı Cihân makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H., H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tarz-ı Cihân makamına yönelik incelenen metotlarda, Tarz-ı Cihân makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Tâhir Bûselik** makamına yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Tâhir Bûselik makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Tâhir Bûselik makamına yönelik incelenen metotlarda, Tâhir Bûselik makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Uşşak** makamına yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Uşşak makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. ve P. S.'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Uşşak makamına yönelik incelenen metotlarda, Uşşak makamının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Uzzâl** makamına yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Uzzâl makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Uzzâl makamına yönelik incelenen metotlarda, Uzzâl makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Zâvil** makamına yönelik 10 metodun, 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Zâvil makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Zâvil makamına yönelik incelenen metotlarda, Zâvil makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14'e göre **Zîrgûle'li Hicaz** makamına yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Zîrgûle’li Hicaz makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. ’nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Zîrgûle’li Hicaz makamına yönelik incelenen metotlarda, Zîrgûle’li Hicaz makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 14’e göre **Zîrgûle’li Suz’nâk** makamına yönelik 10 metodun 3’ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7’si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Zîrgûle’li Suz’nâk makamına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. ’nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Zîrgûle’li Suz’nâk makamına yönelik incelenen metotlarda, Zîrgûle’li Suz’nâk makamının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Makamlara yönelik detaylı bilgi aktarımı bazı metotlarda yapılırken, bazı metotlarda ise makamlara yönelik bilgi verilmesine gerek duyulmadığı gözlemlenmektedir.

Tablo 14’e göre Kanun Metotlarında Makam Çeşitliliği üzerine incelemeler yapılmış, Hicaz, Hüseyinî, Hüzzâm, Nihâvend, Râst, Uşşak makamlarının metotlarda sıklıkla işlendiği görülmüştür. Ayrıca bu metotlarda, Acem Aşîrân, Beyâtî, Bûselik, Çârgâh, Hicazkâr, Karcığâr, Kürdî, Kürdi’li Hicazkâr, Mâhûr, Muhayyer, Sabâ, Segâh, Sultânî Yegâh makamlarının da yer aldığı görülmektedir. Son olarak incelenen metotlarda, Acem, Acem Kürdî, Arazbâr, Aşk’efzâ, Beyatî Arabân, Bestenigâr, Evcâra, Eviç, Ferahfezâ, Ferahnümâ, Ferahnâk, Gerdâniye, Gülizâr, Hicaz Hümâyûn, Hisâr Bûselik, Isfahân, Muhayyer Kürdî, Müstear, Nevâ, Nev’eser, Nikrîz, Nişaburek, Nişâbûr, Pençgâh, Rehâvî, Ruhnüvâz, Sâzkâr, Şedd-i Arabân, Şehnâz, Şevk’efzâ, Sûz-i Dil, Suz’nâk, Sûz-i Dilârâ, Tarz-ı Cihân, Tâhir Bûselik, Uzzâl, Zâvil, Zîrgûle’li Hicaz, Zîrgûle’li Suz’nâk makamlarına yönelik bilgilere ise metotlarda fazla yer verilmediği görülmüştür.

3.2.6. Kanun Metotlarında Repertuara Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 15. Kanun Metotlarında Repertuar İncelenmesinin Kriterleri

KRİTERLER	İ. Ş.	A. L. T.	Ü. M.	P. S.	Ö. H.	O. K.	H. K.	G.- T. A.	G. K.	T. T.
Konuların Pekiştirilmesini Sağlayan Etütlerin verilmesi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konuların Pekiştirilmesini Sağlayan saz eserlerinin verilmesi	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konuların Pekiştirilmesini Sağlayan sözlü eserlerin verilmesi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Müzik Eserlerinde akorlu çalmanın kullanılması	-	-	-	-	+	-	+	+	-	-
Müzik eserlerinde Uluslararası müzik eserlerine yer verilmesi	-	-	-	+	+	-	+	+	-	-
Müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile çalımı	+	-	+	-	+	-	+	+	+	-
Müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile iki kanun şeklinde çalınması	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Müzik eserlerinin mızrap kullanılmadan çalınması	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Kanun metodunda kendi eserlerine yer verenler	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir.

Tablo 15'e göre **konuların pekiştirilmesini sağlayan etütlerin verilmesine** yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

Konuların pekiştirilmesini sağlayan etütlerin verilmesine yönelik incelenen metotlarda, tamamının bu konuya yönelik bilgi verdiği görülmektedir.

Konuların pekiştirilmesini sağlayan etütlerin verilmesine yönelik incelenen metotlarda; konuların pekiştirilmesini sağlayan etütlerin, metotların tamamında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre **konuların pekiştirilmesini sağlayan saz eserlerinin verilmesine** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Konuların pekiştirilmesini sağlayan saz eserlerinin verilmesine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. 'ın bu konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Konuların pekiştirilmesini sağlayan saz eserlerinin verilmesine yönelik incelenen metotlarda; konuların pekiştirilmesini sağlayan saz eserlerine metotların çoğunda yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre **konuların pekiştirilmesini sağlayan sözlü eserlerin verilmesine** yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

Konuların pekiştirilmesini sağlayan sözlü eserlerin verilmesine yönelik incelenen metotlarda, tamamının bu konuya yönelik bilgi verdiği görülmektedir.

Konuların pekiştirilmesini sağlayan sözlü eserlerin verilmesine yönelik incelenen metotlarda, konuların pekiştirilmesini sağlayan sözlü eserlerin tamamının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre **müzik eserlerinde akorlu çalımın kullanılmasına** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Müzik eserlerinde akorlu çalımın kullanılmasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Müzik eserlerinde akorlu çalımın kullanılmasına yönelik incelenen metotlarda, müzik eserlerinde akorlu çalımın kullanılmasının metotlarda çok az yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre **müzik eserlerinde, uluslararası müzik eserlerine yer verilmesine** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Müzik eserlerinde, uluslararası müzik eserlerine yer verilmesine yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , O. K., G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Müzik eserlerinde, uluslararası müzik eserlerine yer verilmesine yönelik incelenen metotlarda, müzik eserlerinde uluslararası müziğe metotlarda fazla yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre **müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile çalınmasına** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile çalınmasına yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , P. S. , O. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile çalınmasına yönelik incelenen metotlarda, müzik eserlerini iki anahtarlı nota ile çalınmasına bazı metotlarda yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre **müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile iki kanun şeklinde çalınmasına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile iki kanun şeklinde çalınmasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile iki kanun şeklinde çalınmasına yönelik incelenen metotlarda, müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile iki kanun şeklinde çalınmasına çok az metotta yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 15'e göre **müzik eserlerinin mızrap kullanılmadan çalınmasına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Müzik eserlerinin mızrap kullanılmadan çalınmasına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Müzik eserlerinin mızrap kullanılmadan çalınmasına yönelik incelenen metotlarda, müzik eserlerinin mızrap kullanılmadan çalınmasına çok az metotta yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre **kanun metodunda kendi eserlerine yer verenlere** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

Kanun metodunda kendi eserlerine yer verenlere yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

Kanun metodunda kendi eserlerine yer verenlere yönelik incelenen metotlarda; kendi eserlerine yer verenlerin bazı metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 15'e göre kanun metotlarında repertuara yönelik incelemeler yapılmış, konuların pekiştirilmesini sağlayan etütlerin, saz eserlerinin ve sözlü eserlerin verilmesinin metotlarda işlendiği görülmüştür. Ayrıca bu metotlarda müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile çalımını ile kanun metodunda kendi eserlerine yer veren bestecilerin olduğu gözlemlenmektedir. Son olarak incelenen metotlarda, müzik eserlerinde, akorlu çalımının kullanılmasına, uluslararası müzik eserlerine yer verilmesine, iki anahtarlı nota ile iki kanun şeklinde çalınmasına, mızrap kullanılmadan çalınmasına yönelik bilgelere ise metotlarda fazla yer verilmediği görülmüştür.

3.2.7. Kanun Metotlarında Yer Alan Usûl Sayılarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 16. Kanun Metotlarında Yer Alan Usûl Sayılarının İncelenmesinin Kriterleri

METOTLAR/ÖLÇÜ SAYILARI	2/8	2/4	3/8	3/4	4/8	4/4	5/16	5/8	5/4	6/16	6/8	6/4	7/16	7/8	7/4	8/8	8/4	9/8	9/4
İ. Ş.	-	+	+	-	+	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-	-	-	+	-
A. L. T.	-	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	+	-	+	-
Ü. M.	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
P. S.	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö. H.	+	+	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	+	-
O. K.	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-
H. K.	-	+	-	+	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-
G.- T. A.	-	+	-	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	-
G. K.	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+
T. T.	-	+	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-

METOTLAR/ÖLÇÜ SAYILARI	10/16	10/8	10/4	11/8	12/8	13/8	16/4	18/8	19/16	20/8	20/4	24/4	28/4	32/8	32/4	120/4
İ. Ş.	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
A. L. T.	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
Ü. M.	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P. S.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö. H.	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-
O. K.	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-
H. K.	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+
G.- T. A.	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
G. K.	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	-	+	-
T. T.	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Not: Tablodaki (-) işareti belirtilen kriterlere uygun olmama, (+) işareti ise uygunluk durumunu belirtmektedir. Ayrıca Usûl sayılarının tabloda rahat okunabilmesi için 10 zamanlı usullere kadar birinci tabloda; 10 zamanlı usulden sonrası ise ikinci tabloda ayrı olarak gösterilmiştir.

Tablo 16'ya göre **2/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

2/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

2/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 2/8'lik usûl sayısına çok az metotta yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **2/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun (%100) tamamının bilgi verdiği görülmektedir.

2/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, tamamının bu konuya yönelik bilgi verdiği görülmektedir.

2/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 2/4'lük usûl sayısının metotların tamamında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **3/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

3/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

3/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 3/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **3/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

3/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş.'in konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

3/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 3/4'lük usûl sayısının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **4/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

4/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

4/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 4/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **4/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

4/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş.'in konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

4/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 4/4'lük usûl sayısının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **5/16'lık usûl sayısına** yönelik incelenen metotlarda 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

5/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

5/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 5/16'lık usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **5/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

5/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, P. S. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

5/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 5/8'lik usûl sayısının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **5/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

5/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

5/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 5/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **6/16'lık usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

6/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

6/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 6/16'lık usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **6/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

6/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, P. S. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

6/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 6/8'lik usûl sayısının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **6/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 9'u (%90) bilgi vermeyi uygun görürken, 1'i ise (%10) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

6/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, P. S.'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

6/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 6/4'lük usûl sayısının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **7/16'lık usûl sayısına** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

7/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

7/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 7/16'lık usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **7/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 6'sı (%60) bilgi vermeyi uygun görürken, 4'ü ise (%40) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

7/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , P. S. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

7/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 7/8'lik usûl sayısının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **7/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

7/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

7/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 7/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **8/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

8/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. , O. K. , H. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

8/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 8/8'lük usûl sayısının yarısının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **8/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

8/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

8/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 8/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **9/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 8'i (%80) bilgi vermeyi uygun görürken, 2'si ise (%20) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

9/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, P. S. ve O. K.'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

9/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 9/8'lik usûl sayısının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **9/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

9/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

9/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 9/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **10/16'lık usûl sayısına** yönelik 10 metodun, 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

10/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M. , P. S. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

10/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 10/16'lık usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **10/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 7'si (%70) bilgi vermeyi uygun görürken, 3'ü ise (%30) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

10/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , P. S. ve G.- T. A. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

10/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 10/8'lik usûl sayısının çoğu metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **10/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

10/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, O. K. 'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

10/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 10/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **11/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

11/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

11/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 11/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **12/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

12/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve G. K.'nın konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

12/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 12/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **13/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

13/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

13/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 13/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **16/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 3'ü (%30) bilgi vermeyi uygun görürken, 7'si ise (%70) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

16/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

16/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 16/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **18/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

18/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, A. L. T. , Ü. M., P. S. , Ö. H. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

18/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 18/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **19/16'lık usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

19/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

19/16'lık usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 19/16'lık usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **20/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

20/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

20/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 20/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **20/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 2'i (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

20/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

20/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 20/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **24/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 2'si (%20) bilgi vermeyi uygun görürken, 8'i ise (%80) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

24/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , Ü. M., P. S. , O. K. , H. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

24/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 24/4'lük usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **28/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 4'ü (%40) bilgi vermeyi uygun görürken, 6'sı ise (%60) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

28/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. , , G.- T. A. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

28/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 28/8'lik usûl sayısının metotlarda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **32/8'lik usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

32/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K., G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

32/8'lik usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 32/8'lik usûl sayısının çok az metotta yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **32/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 5'i (%50) bilgi vermeyi uygun görürken, 5'i ise (%50) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

32/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M., P. S. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

32/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 32/4'lük usûl sayısının metodun yarısında yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre **120/4'lük usûl sayısına** yönelik 10 metodun 1'i (%10) bilgi vermeyi uygun görürken, 9'u ise (%90) bilgi vermeyi uygun görmediğini ifade etmiştir.

120/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, İ. Ş. , A. L. T. , Ü. M. , P. S. , Ö. H. , O. K. , G.- T. A. , G. K. ve T. T. 'nin konuyla ilgili bilgi vermediği görülmektedir.

120/4'lük usûl sayısına yönelik incelenen metotlarda, 120/4'lük usûl sayısına çok az metotta yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre kanun metotlarında yer alan usûl sayılarına yönelik incelemeler yapılmış, 2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük, 6/4'lük, 9/8'lik usûl sayılarının sıklıkla metotlarda işlendiği görülmüştür. Ayrıca bu metotlarda, 5/8'lik, 6/8'lik, 7/8'lik, 8/8'lik, 10/8'lik, 28/4'lik ve 32/4'lük usûl sayılarının da yer aldığı gözlemlenmektedir. Son olarak incelen metotlarda, 2/8'lik, 3/8'lik, 4/8'lik, 5/16'lük, 5/4'lük, 6/16'lük, 7/16'lük, 7/4'lük, 8/4'lük, 9/4'lük, 10/16'lük, 10/4'lük, 11/8'lik, 12/8'lik, 13/8'lik, 16/4'lük, 18/8'lik, 19/16'lük, 20/8'lik, 20/4'lük, 24/4'lük, 32/8'lik, 120/4'lük usûl sayılarına yönelik bilgilere ise metotlarda fazla yer verilmediği görülmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇLAR

Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Kanun Metot Yazarlarına Yönelik Sonuçlar

10 adet Kanun metodu bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kanun Çalgısının Tarihsel Gelişimine Yönelik Sonuçlar

Kanun çalgısının kelime anlamının, icadının, tarihsel gelişiminin ve çalgıyla ilgili rivayetlerin metotlarda açıklanmasının yer alması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Kanun çalgısına benzer olan çalgıların isimleri, tanımı ve resimlerine yönelik bilgilere metotlarda yeteri kadar yer verilmediği görülse de yeni yazılacak metotlarda kanun çalgısına benzer çalgıların isimleri, tanımı ve resimlerinin diğer çalgılarla benzerlik kurarak akılda kalacağı, öğrenmeyi kolaylaştıracağı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Kanun Metotlarında Çalgının Fiziksel Yapısına Yönelik Sonuçlar

Kanun metotlarında kanunun ses sayılarının, ses üst tablasının, burgu, mandallar, deri, köprü/eşiğin metotlarda yer verilmesinin önemli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Kanunun iskeletinin, ses kutusunun (gövde), ses alt tablasının, ses kafesleri, burguluk, tel yatağı, mandal tahtası, filatolar ve tel takacağına bazı metotlarda anlatıldığı görülmektedir. Kanunun yanlık, balkonlar, baş eşik, tel sürgüsünün bir veya iki metotta anlatımı görülse de yeni yazılacak metotlarda kanunun fiziki yapısının bütünlüğü için ve çalgıyı öğrenecek kişilerin kanun çalgısının fiziksel yapısını bilmesi yönünden önemli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Kanun metotlarında frekans analizinin anlatımı, sesi etkileyen faktörler, frekans analizinin terimlerinin açıklaması ve frekans analizinin tablolarla gösteriminin bir metotta anlatıldığı görülmektedir. Bu metodu yazan kişilerden birinin fizik bölümü mezunu olup, frekans ölçümünü metoduna aldığı ve metodun günümüz koşullarında frekans ölçümünün daha kolay yapıldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Çalgıda Kullanılan Yardımcı Araç-Gereçlere Yönelik Sonuçlar

Kanun metotlarında, yüksük, mızrap, ayaklık, tanımının, yüksük'ün resimle gösterimi, mızrabın resimle gösterimi, yüksük, mızrabın tutuş ve kullanımının tanımı ile yüksük ve mızrabın tutuşunun resimle gösteriminin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanunun anahtar tanımının, anahtarın ve ayaklığın resimle gösteriminin, kanunun sehпасının tanımının, metotlarda anlatımına yer verilmesi gerektiğine, kanun çalgısının korunması ve taşınmasının nasıl olması gerektiğine yönelik eski tarihli metotlarda yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Akort Konusuna Yönelik Sonuçlar

Kanunun akort edilişinin anlatımı ile kanun akordunda kullanılan araç-gereçlerin anlatımının metotlarda yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında İşitsel Ve Görsel Desteğe Yönelik Sonuçlar

İşitsel ve görsel desteğe yönelik incelenen metotlarda, CD ile gösterimi, ses ile dinletimi ve çalıp seslendirme ile öğretimin eski zamanda yazılan metotlarda olmadığı için günümüzdeki bazı metot yazarları tarafından metoda eklendiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Çalgı Yapımcılarına Yönelik Sonuçlar

Kanun yapımcılarına metotlarda yer verilmesi gerektiği, kanun yapımcılarının resimle gösteriminin önemli olmadığı, kanun yapımcılarının kronolojik bir sıra izlenmesinin kanunun gelişim süreci açısından önemli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Çalgı İcracılarına Yönelik Sonuçlar

Kanun icracıların isimlerinin metotların genelinde yer almasının önemli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca kanun icracılarının sıra ile gösteriminin metotlarda yer alabileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Kanun Metotlarında Müzik Teorisi Konularına Yönelik Sonuçlar

Nota süreleri, ölçü, ölçü tekrarları, dönüş işaretleri, üçleme, değiştirici işaretler, nota öğretimine yönelik bilgilerin metotların çoğunda verilmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Aralık, anahtar öğretimi, dizi, ilave çizgiler, kromatik dizi, nüans, puandorg, porte, staccato, uzatma bağı, uzatma noktası ve senkop gibi konulara da yer verildiği gözlemlenmektedir. Metotlarda armoni, akor, bitirme işareti, donanım, diatonik dizi, eksik ölçü, hız terimleri, majör ve minör, majör ve minör tonlarının harflerle gösterimi, metronom, müzik, ses, sesin nitelikleri gibi konuların açıklanmasına yönelik bilgilere ise fazla yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun metotlarında müzik teori konularına yönelik bilgilerin verilmesi, özellikle kanun çalgısına yeni başlayacaklar için önem arz ettiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Geleneksel Türk Müziği Teorisine Yönelik Sonuçlar

Türk Müziği ses sitemi tablosunun, dörtlü ve beşli aralıkların gösteriminin, makam dizisi ve bilgisinin, makam anlatıldıktan sonra örnek eserlerle makamın pekiştirilmesine yönelik bilgilerin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Şed ve mürekkebe makamların anlatımı ve örnek eserler verilmesi, makam anlatımının basitten zora doğru olması, usul bilgisi, usul bilgisini gösteren tablonun verilmesi, Türk Müziği'nde perde (ses) isimleri ve bir sekizlideki birbirine eşit uzaklıkta olmayan yirmi dört aralık ve yirmi beş sesi gösteren şekle metotlarda yer verildiği gözlemlenmektedir. Metotlarda usul vuruşlarını el ile gösteren resmin ve Türk Müziği formlarının tanımına yönelik bilgilerin yer almadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun metotlarında Türk Müziği makamlarının dörtlü ve beşli aralıkların öğretimi yapılıp, makam dizisi ve bilgisi verildikten sonra örnek eserlerle makamın pekiştirilmesi yapılması özellikle kanun çalgısına yeni başlayacaklar için önemli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Uluslararası Ses Sistemi Ve Geleneksel Türk Müziği Perde Sistemine Göre Teller Üzerindeki İsimlerine Yönelik Sonuçlar

Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik bilgilerin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Geleneksel Türk Müziği perde sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine yönelik bilgilerin de yer aldığı gözlemlenmektedir. Uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki gösterimine yönelik ve Uluslararası ses sistemine göre kanunda seslerin teller üzerindeki resimle gösterimine yönelik bilgilere metotlarda yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanunda seslerin teller üzerinde gösteriminin metotlarda yer alması, kanun çalgısının başlangıç düzeyinde öğretilmesinde, öğrencinin, kanunda sesleri ve mandal yapısını öğrenmesinde daha hızlı ilerleyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Kanun Metotlarında İcraya Yönelik Sonuçlar

Triole çalışmalarına (üçleme) yönelik bilgilerin sıklıkla metotlarda işlendiği görülmektedir. Ayrıca bu metotlarda, kromatik dizi çalışmaları, oktav çalışmaları (çift el), tremolo tekniği, göçürme (transpozisyon) anlatımı, çarpma (apajiatür) tekniği, arpej tekniği, kanun çalgısında mandal sistemini gösteren tablo, arpeje parmak numaraları ile sayı verilmesi, arpejin tek anahtarla gösterimi, arpejde sağ sol el ayrımı, arpej notalarının nota üzerinde parmak numarası ile gösterimi, trille öğretimine yönelik bilgilerin de yer aldığı gözlemlenmektedir. Son olarak incelenen metotlarda, glissando (kaydırma/dalga) tekniği, mandal Glissando tekniği, fiske tekniği, mızrapta sürütme(geriçekme) tekniği, ters mızrap tekniği, çevirme mızrabı tekniği, kolay mızrap tekniği, akor tekniği, ters oktav çalışmaları (çift el), oktavlı triole çalışmaları (üçleme), vibrasyon (vibrato) tekniği, arpejin iki anahtarla gösterimi, arpejli tremole, kanunda göçürmenin (transpozisyonu) çeşitli perdelerde yazılımına yönelik bilgilere ise fazla yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun metotlarında icraya yönelik bilgilere eski tarihli metotlarda fazla yer verilmediği görülse de, bazı tekniklerin yakın zamanda bulunduğu ve yeni yazılan metotlarda yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kanun Metotlarında Makam Çeşitliliğine Yönelik Sonuçlar

Hicaz, Hüseyinî, Hüzzâm, Nihâvend, Râst, Uşşak makamlarının metotlarda sıklıkla işlendiği görülmektedir. Ayrıca bu metotlarda, Acem Aşîrân, Beyâtî, Bûselik, Çârgâh, Hicazkâr, Karcığâr, Kürdî, Kürdi'li Hicazkâr, Mâhûr, Muhayyer, Sabâ, Segâh, Sultânî Yegâh makamlarının da yer aldığı görülmektedir. Son olarak incelenen metotlarda, Acem, Acem Kürdî, Arazbâr, Aşk'efzâ, Beyatî Arabân, Bestenigâr, Evcâra, Eviç, Ferahfezâ, Ferahnümâ, Ferahnâk, Gerdâniye, Gülizâr, Hicaz Hümâyûn, Hisâr Bûselik, Isfahân, Muhayyer Kürdî, Müstear, Nevâ, Nev'eser, Nikrîz, Nişaburek, Nişâbûr, Pençgâh, Rehâvî, Ruhnüvâz, Sâzkâr, Şedd-i Arabân, Şehnâz, Şevk'efzâ, Sûz-i Dil, Suz'nâk, Sûz-i Dilârâ, Tarz-ı Cihân, Tâhir Bûselik, Uzzâl, Zâvil, Zîrgûle'li Hicaz, Zîrgûle'li Suz'nâk makamlarına yönelik bilgilere ise fazla yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun metotlarında makam çeşitliliğine yönelik sonuçlar incelendiğinde, metotların, daha çok bilinen makamlar üzerinde durduğu, bunun sebebinin de öğrencinin seslere karşı daha aşina olduğu için öğrenmeyi kolaylaştıracağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Repertuar İncelemesine Yönelik Sonuçlar

Konuların pekiştirilmesini sağlayan etütlerin, saz eserlerinin ve sözlü eserlerin metotların çoğunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca bu metotlarda müzik eserlerinin iki anahtarlı nota ile çalımını ile, kanun metodunda kendi eserlerine yer veren bestecilerin olduğu gözlemlenmektedir. Müzik eserlerinde, akorlu çalımın kullanılmasına, uluslararası müzik eserlerine yer verilmesine, iki anahtarlı nota ile iki kanun şeklinde çalınmasına, mızrap kullanılmadan çalınmasına yönelik bilgelere ise fazla yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun metotlarında repertuar incelemesine yönelik sonuçlar incelendiğinde, konuların pekiştirmesini sağlayan etütlerin, saz eserlerinin ve sözlü eserlerin metotlarda yer almasına, öğrencinin öğrenmeyi daha kolay ve hızlı şekilde ilerleteceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun Metotlarında Yer Alan Usûl Sayılarına Yönelik Sonuçlar

2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük, 6/4'lük, 9/8'lik usûl sayılarına metotların çoğunda yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca bu metotlarda, 5/8'lik,

6/8'lik, 7/8'lik, 8/8'lik, 10/8'lik, 28/4'lik ve 32/4'lük usûl sayılarına da yer verildiği gözlemlenmektedir. 2/8'lik, 3/8'lik, 4/8'lik, 5/16'lık, 5/4'lük, 6/16'lık, 7/16'lık, 7/4'lük, 8/4'lük, 9/4'lük, 10/16'lık, 10/4'lük, 11/8'lik, 12/8'lik, 13/8'lik, 16/4'lük, 18/8'lik, 19/16'lık, 20/8'lik, 20/4'lük, 24/4'lük, 32/8'lik, 120/4'lük usûl sayılarına yönelik bilgilere ise metotlarda fazla yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Kanun metotlarında yer alan usûl sayıları incelendiğinde, daha çok basit usûl sayılarına yer verildiği gözlemlenmekte olup, bunun nedeni olarak da kanun çalgısına yeni başlayanların basit usûl sayılarını daha kolay öğrendiği sonucuna ulaşılmaktadır.

ÖNERİLER

- Kanun akordunda kullanılan gereçlerin resimle gösterimine kanun metotlarında yer verilmediği gözlenmiştir. Kanun çalgısına yeni başlayan kişilerin akort için kullanılan gereçlerin resim ve sırasıyla akort yapımının öğretiminin olması gerektiği düşünülmektedir.
- Kanun çalgısı alırken nelere dikkat edilmesi gerektiği ile ilgili yeni yazılacak metotlarda yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- Yeni yazılacak olan kanun metotlarında kanun çalgısına benzer olan çalgıların isimleri, tanımı ve benzer olan çalgıların resimlerine yönelik anlatımının yapılmasının, öğrenmeyi kolaylaştıracağı düşünülmektedir.
- Kanun çalgısının korunması ve taşınmasına yönelik ise bir metodun bilgi verdiği görülüp yeni yazılacak metot kitaplarında olması gerektiği düşünülmektedir.
- Yeni yazılan metotlarda, görsel desteği artıracak dinletim ses kaydı, alıştırma ve dinletimi hem de çalgıyı çalarken gösteriminin eğitim sürecinde başarıyı arttıracığı ve öğrenmeyi kolaylaştıracağı düşünülmektedir.
- Yeni yazılacak olan kanun metotlarında kanun yapımcılarına yönelik bir künye oluşturulmasının (yapım yeri, yaşadığı tarihler ve iletişim bilgileri) önemli olduğu düşünülmektedir.
- Kanun icracıların isimlerinin ve icracıların kronolojik sıra ile gösterimine yazılacak metotlarda yer verilmesinin, ilerleyen tarihi dönemlerde, önemli kanun icracılarının hangi dönemlerde yaşadığı ve belki usta-çırak ilişkisi ile kimin öğrencisi olduğunun bilinmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.
- Kanun metotlarında icra yönünden incelenen sonuçlarda her ne kadar bazı tekniklere metotlarda yer verilmediği gözükse de yeni yazılan metotlarda teknik konularına yer verildiğinin gözlemlendiği, bundan sonra yazılacak metotlarda “kanunda kullanılan belli başlı teknikler” adı altında bir başlığın olması gerektiği düşünülmektedir.
- Kanun metotlarında müzik teorisi ve Geleneksel Türk Müziği teori konularının kanun çalgı öğretiminden önce, aşamalık ilkesine göre

verilmesi, öğrencinin çalma sırasında daha kolay anlayacağı ve ilerleyeceği düşünülmektedir.

- Kanun metotlarında usûl sayıları yönünden incelenen sonuçlardan yola çıkarak, kanun çalgısı öğretiminde usûl sayılarının basitten zora doğru bir sıra ile öğretilmesinin öğrencinin öğrenmesini daha hızlı ve kolay şekilde kavratacağı düşünülmektedir.
- Kanun metotlarında makam çeşitliliği yönünden kanun öğrenimi sırasında, bilinen makamların öğrenciye kolaydan zora doğru verilmesinin öğrenciyi öğrenme sürecinde hızlı şekilde ilerleteceği düşünülmektedir.
- Kanun metotlarında repertuar incelemesine yönelik sonuçlar incelendiğinde, konuların pekiştirmesini sağlayan, kulağa aşına olan etütlerin, saz eserlerinin ve sözlü eserlerin metotlarda yer almasının, öğrenciye öğrenmeyi daha kolay ve hızlı şekilde ilerleteceği düşünülmektedir.
- Kanunda seslerin teller üzerinde isimlerinin ve teller üzerinde resimle gösteriminin metotlarda yer almasının, kanun çalgısının başlangıç düzeyinde öğretilmesi sırasında, öğrenciyi, kanunda sesleri ve mandal yapısını öğrenmesinde daha hızlı ilerleteceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ak, A. Ş. (2014). *Türk Musiki Tarihi* (3. Cilt). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayıncılık.
- Aydoğdu, G. ve Aydoğdu T. (2014). *Kanun Metodu*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Azizoğlu, M. (2000). *XIX. Yüzyıldan Günümüze Kanun Sazında Üslûb* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Can, M. (2004). *Geleneksel Türk Müziği Makamlarının Kanun Sazı İle İcrasında Kullanılan Mandal Sayılarının Çinuçen Tanrıkorur'un bestelediği Seyr-i Natik İle Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Hafizoğlu, Ö. (2009). *Kanun Egzersizleri ve Eğitimi*. Trabzon: Gündüz Ofset Matbaacılık.
- Karadağlı, G. (2015). *Kanun Metodu 1-2-3-4*. Gaziantep: Damla Matbaa.
- Karaduman, H. (2012). *Kanun Metodu, Qanun method* (2.baskı). İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Karakaya, O. (2012). *Kanun Metodu*. Konya: Aybil Yayınevi.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kostak, A. (2001). *Kanunun Enstrümantasyon ve Orkestrasyon Açısından Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Munzur, P. (1995). *Tarih, Teknik ve İcra Özellikleriyle Kanun*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Mutlu, Ü. (1998). *Kanun Metodu*. İzmir: Ermat Yayınları.
- Özkan, İ. H. (1998). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usülleri Kudüm Velveleleri* (5. Basım). İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Öztuna, Y. (2000). *Türk Musikisi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Öztuna, Y. (1990). *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi*. 2. Cilt. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Somakçı, P. (2000). *Mesleki Müzik Öğretimi Yapan Üniversitelerde Başlangıç Düzeyi İçin Kanun Öğretim Yöntemine İlişkin Sistematik Bir Yaklaşım*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Somakçı, P. (2001). *Kanun Öğretimine Giriş*. İstanbul: T.C. Haliç Üniversitesi Yayını.

Şençalar, İ. (1976). *Kanun Öğrenme Metodu*. İstanbul: Müzik Dünyası Yayınları

Taşçı, A. L. (1978). *Kanun Öğrenme Metodu* (1. Cilt). Elazığ: Elazığ Musiki Konservatuvarı Derneği Yayınları.

Tezelli, T. (1997). *Kanun Metodu*. İstanbul: Sayfa Dijital Baskı.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.

TEZDE KULLANILMAYAN FAKAT ALANA KATKISI OLAN İLGİLİ ARAŞTIRMALARIN KAYNAKÇALARI

Akkuş, S. (2004). *Türk Müziğinde Halil Karaduman ve Göksel Baktagir'in Müzik ve Kanun Sazındaki Eğilimleri ve Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Aksungur, A. U. (2010). *Kanun Sazının İcrası Öğretim Teknikleri Karşılaştırmalı Kanun Metodu Analizleri ve Kanun Eğitimi Etütleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Alkaç, G. ve Kaya, F. (2017). Yükseköğretim Kurumlarındaki Türk Müziği Çalgı Eğitimine Kanun ve Klasik Kemençe Örnekleme ile Genel Bir Bakış. *NWSA Fine Arts*, 12 (1), 17-29.

Avdan, T. O. (2014). *Hasan Ferit Alnar'ın Kanun Konçertosu ve Prelüd İki Dans Adlı Eserlerinin Makam ve Orkestrasyon Analizi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Bebek, E. (2011). *Kanun Sazında Belli Başlı Tekniklerin Eğitimde Geleneksel Türk Sanat Müziğindeki Şarkı Formundaki Eserlerin Aranağmelerinin Kullanılabilirliği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Berkman, E. (2012). *Kanun Virtuözü, Besteci Ve Eğitimci Haçatur Avetisyan (1926 - 1996) ve Kanun Çalgısı Özelinde Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde (1920 - 1991) Müziğin Dönüşümü*. (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Can, M. (2017). Makamların Kanun İle İcrasında Kullanılan Mandal Sayılarının Cinuçen Tanrıkorur'un Bestelediği Seyr-i Nâtik İle Belirlenmesi. *Journal of Research in Education and Teaching*, 6 (3).
- Devecioğlu, N. D. (2017). *Kanun Çalgısının Okul Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Geliştirilen Sistemik Yaklaşımlar ve Etkililik Düzeyleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Doğruöz, M. D. (2017). Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında Yer Alan Bireysel Çalgı Dersi Kapsamında "kanun". *EÜ Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, (11), 63-72
- Erdoğan C. S. ve Küçükosmanoğlu H. O. (2018). Kanun Sazı İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezler ve Makaleler Üzerine Bir Çalışma: İçerik Analizi Çalışması. *Journal of Research in Education and Teaching*, 7 (3).
- Gülaçin, S. (2013). Kanunda Ses Sistemi Sorunları Üzerine Bir Araştırma. *Rast Müzikoloji Dergisi Uluslararası Müzikoloji Dergisi*. doi: 10.12975/rastmd.2013.01.02.00017
- Gökbudak, R. (2013). Kanun Çalgısının Frekans Cevap Anahtarının Belirlenmesi. *NWSA-Fine Arts*, 8 (1), 1-5.
- Halili, S. M. (2017). *Oğuzhan Balcı'nın Kanun ve Senfonik Orkestra İçin Bestelediği Tek Bölümlü "İstanbul Hatırası" isimli Eserin Form ve Makamsal Açından İncelenmesi, İcrası*. (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Haliç Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Halili, S. M. (2018). Erol Deran'ın Kanun İle Eser İcrasının Özellikleri. *Ahenk Müzikoloji Dergisi*, 3, 16-31.
- Karaelma, B. (2010). Türk Müziğinde Kanun Eğitimi ve Kanun Metotları Üzerine Bir İnceleme. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 22, 129-138.
- Kahyaoğlu, Y. (2000). *Kanun Sazı ve Türk Musikisindeki Yeri Üzerine Bir İnceleme*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Kahyaoğlu, Y. (2011). *Kanun Sazı Öğretiminde Klasik Türk Müziği Saz Eseri Formlarının Fonksiyonlarının İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Kahyaoğlu, Y. (2017). Kanun Sazı Öğretiminde Kullanılan Belli Başlı Çalış Teknikleri. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3 (2), 82-96.
- Kahyaoğlu, Y. (2017). Kanun Sazı Eğitiminde Metod İhtiyacı ve Türkiye'deki Kanun Metodları Üzerine Bir İnceleme. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3 (1), 97-107.
- Khudhur, N. T. (2017). *Kuzey Irak İle Türkiye'de 'Kanun' Enstrümanı İcra Üsluplarının Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Kırımlıoğlu, V. (2011). *Başlangıç Seviyesi "Kanun" İçin Etütler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Köksal, Ş. (1995). *Kanun (Tarihçesi-Yapımı-Mandal Sistemi)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özgür, Z. (2006). *Kanun Çalgısının Üretim Aşamaları ve Yapımında Kullanılan Ahşap Malzemenin Seçimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Savaş, K. (2016). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi*.

(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Savaş, K. (2016). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Savaş, K. (2018). Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarlarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4 (7), 81-102. doi: 10.5578/amrj.66455

Somakçı, P. (2002). Kanun Öğretiminde İlkeler ve Program. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (286), 26-31.

Somakçı, P. (2017). Sanatçı ve Akademisyen Bağlamında Türkiye'deki Kadın Kanun İcracıları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, (60), 197-213. doi:10.9761/JASSS7221

Teoman, B. (2012). *Kanun İcra Teknikleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Toksoy, A. K. (2006). *Kanun Eğitimi Teknik Çalışma ve Süsleme Elemanlarını İçeren Etütler*. (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Uludağ, A. K. ve Devecioğlu, N. (2017). Kanun Çalgısının Okul Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Geliştirilen Sistemik Yaklaşımlar ve Etkililik Düzeyleri. *Journal of Human Sciences*, 14 (1), 1017-1034. doi:10.14687/jhs.v14i1.4488

Yılmaz, S. ve Belenli, İ. (2011). *Kanun'da Ses Tablası Kalınlığının Tını Üzerine Etkisinin Analizi*. 9. Ulusal Akustik Kongresi, Ankara, 364-373.

Yılmaz, G. (2008). *Kanun Sazı Mızrap Tekniğinde Sağ ve Sol El Ayrımı İle İlgili Araştırmalar, Egzersiz ve Melodik Etütler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	HAKAN ELKAYA
Doğum Yeri ve Tarihi	STUTTGART ALMANYA-22.07.1984
Lisans Öğrenimi	İNÖNÜ ÜNİ. EĞT. FAK. MÜZİK ÖĞRT. BL.
Yüksek Lisans Öğrenimi	ORDU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜZİK BÖLÜMÜ (TEZ AŞAMASINDA)
Bildiği Yabancı Diller	İNGİLİZCE
Bilimsel Etkinlikleri:	
İş Deneyimi	
Çalıştığı Kurumlar:	M.E. B. GİRESUN GÜZEL SANATLAR LİSESİ
E-Posta Adresi :	hakanelkaya@hotmail.com
İş:	04542255019
Ev:	---
Cep:	05366752110
Tarih ve İmza	05.05.2016